

LAIKAS

Nr. 85
AÑO VI

EL TIEMPO — SEMANARIO LITUANO — 10 DE MARZO — KOVO M. 10 D. 1953 M

VLIK-as sveikina lietuvius

Pavėluotai gavę „Eltos Informacijas“, mūsų vyriausiu poitinu veiksmu — VLKO ir VT — atsiųskimą Vasario 16-tos proga taip pat žiame „Laiko“ numerį. Red.

SESĖS IR BROLIAI LIETUVIAI!

Didi ir reikšminga yra mūsų tautos gyvenime Vasario 16-toji. Tą dieną prieš 35 metus Valstybės Taryba, išreikšdama visos mūsų tautos giliausius troškimus, paskelbė Laisvos Nepriklausomos Lietuvos Valstybės atkūrimą.

Minėdami šią kiekvieno Lietuvos širdžiai brangią dieną, mes, deja, negalime švęsti mūsų tautos šventės savojo Tėvynės, džiaugtis atgauta laisve, gėrėtis pasiekta pažanga ir ryžtis naujims žygiams ir laimėjimams.

Prieš mūsų valią išblaškyti po visus pasaulio kraštus, mes tokią dieną nejuokiomis savo mintimis skriejame į Tėvų žemę. Tačiau, kur anksčiau buvom pratę minėti tautos iškilmes, — tuščios ir išniekintos višioms mums brangios vietovės.

Ten ne mūsų vėliavos plėvėsuoja, o priešo raudonosios kabo, tartum būta paaukotos savo spalva liudyti, kiek čia liejasi nekalto geriausiu mūsų dukra ir sūnu kraujo. Ne Laisvės Varpas ten aidai, o tik žvangaujos sunkios vergovės pančiai. Ne Lietuvos himno žodžiai su džiaugsmu veržiasi iš tūkstančių

kūrinu, o duslios raudos ir aimanos plinta iš skriaudžiamos šalies.

Priespaudos kėjų ir giltinės piau-tuvu paženklintas šiandieninis Lietuvos gyvenimas. Širdis kiekvienam mūsų sudreba, kas yra ištikė ir kas laukia mūsų artimųjų, likusių krašte.

Mes žinome, kas yra paskandinęs sąjūrą klanuose mūsų Tėvynę ir i ne-igpasakytą vargą istūmęs visą šalį. Mes žinome, kad tik okupantu ver-govėi žlugus atsivers kelias į laisvą gyvenimą. Nejuokiomis šimtais ir tūkstančiais lūpu imame kartoti Tė-vų žemės išlaisvinimo priesaiką. Šią visiems mums brangią dieną mi-nėdami, mes ryžtamės burti visas jė-gas Tėvynei išlaisvinti, o ypač diegti Tėvynės meilę priaugančioms kar-toms auginant ju pasiryžimą, kad ir savo gyvybės nebūtu pasigailėta, jeigu Tėvynės išvadavimas to parei-kaulau.

Žinokime, kad ne tik mūsų lais-vinimo veiksniai, bet kiekvienas iš mūsų esame išlaisvinimo kovos da-lyviai. Kiekviename krašte, kad ir kur bebūtume atsidūrę, turim pla-čią darbo dirvą ir didelę atsakomy-bę už Lietuvos likimą. Kiekvieno mūsų uždavinys laimėti to krašto viešąją opinią, politinę vadovybę, spaudą Lietuvos išlaisvinimo reika-lui.

Pirmiesiems emigraciniams var-gams einant į galą, mūsų tautinės

Bendruomenės yra tie šaltiniai, kurio yra paaukšti gaivinti Tėvynės meilės ir skleisti lietuviškosios šilumos svetur atsidūrus. Spieskimės tad visi apie juos, stiprinkime, kad mūsų Bendruomenės išsaugotu lie-tuvybės dvasiją ir nuolat gaivintu mūsų pasiryžimus.

Vardan Lietuvos lietuvius lietuvių ryžtamės matyti savo broli, bendros kovos dalyvi. Visur, ir pravažiuose ir viešuose santykiuose, ieškome, kas mus jungia, ir vengiamo viso, kas mus skiria.

Mes žinome, kad mūsų broliai Tė-vynėje visas savo viltis yra sudėję į mus. Ju rankos ir kojos yra su-kaustytos, o lūpos surakintos.

Daugiau negu kada nors, Jungti-nėms Amerikos Valstybėms vado-vaujant, ryškėja tvirtas laisvojo pa-saulio pasiryžimas baigti su visomis nuolaidomis bolševikams ir suduoti mirtini smūgi Maskvos imperialis-tinėms užmačioms. Su mumis yra visas laisvasis pasaulis. Kad Lie-tuvos išlaisvinimo valanda priartėtu — ryžkimės, vienykimės, stiprinki-me savo veiklą ir laimėkime.

Vardan tos Lietuvos
Vienybė težydi.

M. Krupavičius,
VLIKo Pirmininkas

K. Žalkauskas,
Vykd. Tarybos Pirmininkas.

Keisis Rytu-Vakaru santykiai

KINAI PASIRUOŠE KOVAI

Nežūrint didelio prancūzų ir ang-lų pasipriešinimo, Eisenhowerio paskelbtas Formozos blokados panai-kinimas jau pradeda rodyti savo ita-ką. Tiesa, Čiangkaišekas dar ne-praėjo puolimo prieš komunistinę Kiniją, bet užteko jo paskelbimo, jog tautinė Kinijos kariuomenė yra pasiruo-gusi ir dar vis ruošiasi. Atėjus laikui, ši kiniečių kariuomenė, ap-ginkluota amerikiečių ginklais ir iš-lavinta pagal moderniausias kariavi-mo metodus, galės turėti net lemiamos reikšmės Tolimųjų Rytų karui. Jau dabar aliantai stipriais puolimais artį Mandžiūrijos pasienio atkreipė sovietų ir jų draugu dė-mesį. Tai reiškia, kad pasiruošimas eina visu platumu ir, tautiniams ki-nams pajudėjus, jis pačioj Korėjoj dar daugiau pagyvėtu. Ar tas jau reikštų visuotinio karo pradžia, sun-ku dar spėti, bet manoma, kad so-vietai dar nesirūžtu pajudėti, kol nėra savo namuose tinkamai apsilavę. Tačiau tarptautinėj politikoj Čiang-kaišeko vieši pasisakymai atkreipė daugian dėmesio į Formozos sostinę Taipeh, i kurią nuskridęs Ispanijos užs. reik. ministeris ne tik suteikė kinu vadui aukšto laipsnio ordeną, bet taip pat pasirašė draugingumo sutartį.

PERSIJOJE NĖRA PROŠVAISČIU

Po ilgu derybu, pralaimėjimu ir vėl nauju derybu Persijos min. pirm. Mosadegh vis dar negali prieiti prie tvarkos savo viduje ir negali susitarti su užsieniu. Pastaruoju metu ivyko nesutarimas tarp šacho (kara-liaus) ir ministerio pirmninko. Ir vienas ir antras norėjo atsakyti, bi-jodami, kad kuris nors iš jų nenaudotų jėgos pirmiau, negu spės pa-sitraukti. Bet pagaliau, nors su di-deliais sunkumais, abu liko savo viese ir abiemis reikėjo pergyventi komunistinį pavojų bei riaušes. Di-delis skaičius sumtųjų rodo, kad ten tvarkos greitai ir negalės būti, nes ekonominės gyvenimo sąlygos yra nepavydėtinos ir jos tokios liks, kol Persijos valdovai nepanors tas sąlygas pagerinti. Tuo tarpu Mos-

degh yra pažadėjęs padaryti žemės reformą, prieš kurią priešinsai ne tik šachas, bet ir visa diduomenė. Kuo tas visas užsibaigs, dar nespė-liotina, bet bijoma, kad Persija ne-pasidarytu Rytu ir Vakaru susidū-rimo vieta, nes tiek vieni, tiek antri nenorės atsisądėti didžiųjų žibalo versmiu.

ARGENTINOS - ČILĖS SUSITARI MAS

Visiems yra žinomas Argentinos prezidento gen. J. Perono vizitas Čilės prezidentui gen. Ibañez del Cam-po. Tai nėra tik mandagumo pa-reiškimas. Šis Argentinos prezidento apsilankymas kaimyniniam krašte turi didelės reikšmės ir dėlto dau-giau ar mažiau palankiai komentuo-jamas. Tačiau šiaip ar taip vizitas yra atkreipęs pasaulio dėmesį ir ma-noma, kad jis yra Pietu Amerikos kraštu susiorganizavimo ir saviste-vumo pasireiškimo pradžia. Argenti-na ir Čilė šio vizito metu sudarė bendrą ekonominę sutartį, kuri abiemis kartams padės šioje srityje tvirtinai atsistoti ant kojų, o taip pat ir kiti mažesnieji Lotynų Amerikos kraštai turės glautis prie šio P. Amerikos centro, jei norės ekono-miškai ir politiškai labiau isitvirtinti pasaulio arenoje.

„MAŽOJI EUROPA“ ROMOJE

Visu dėmesiu buvo atkreipę ir ivairiu komentaru susilaukę Europos Bendruomenės pasitarimai Romoje. Ten susirinko Europinei Santarvei pri-klausančių kraštų užsieniu reikalu ministrai apsvarstyti bendruosius reikalus ir paruošti kelią kovo pa-baigoj ivykstantiems Europos Parla-mento posėdžiams, kuriuose turės pa-tvirtinti šios bendruomenės statutą. Daugiausiai klišių sudaro vokiečių ir prancūzų tarpusaviai nesutarimai dėl Sarro krašto ir dėl Vokietijos kariuomenės organizavimo. Italijos min. pirm. ir užs. reik. ministeris De Gasperi čia lošė tarpininko rolę. Ita-lijai svarbu ne tiek anu dviejų kraš-tu nesutarimai, kurie, atrodo, leng-vai būtų galima išspręsti, kiek ekono-minė vienybė ir tarpusavė euro-pinė pagalba, kuri padėtu atstatyti

sugriautą ir dar ne visiškai ant kojų atsistojusią Europą. Neatrodė iš to, kas yra paskelbta, kad toks susita-rimas būtų visiškai pavykęs, bet jis bent šiek tiek jau prisideda prie bendradarbiavimo ir prie pasiruošimo prieš bendrą priešt. Olandai su tam tikru realybės pajautimu tą santarvę yra pavadinę „Mažąja Eu-

Prie San Martin paminklo Vasario 16-tos dienos proga.

ropa“, Iyq tuo norėtu pasakyti, kad be Anglijos, o taip pat ir kitu kraš-tu pilno prisidėjimo tikros Europos Bendruomenės nei ekonominė, nei karinė, nei politinė srityse nebus. Tuo tarpu Eisenhoweris ir Chur-chillius kalba apie pasimatymą su Stalinu bet kurio laiku ir bet ku-rioj vietoj. Daugelis amerikiečių ko-mentatorių spėja, kad tai yra Chur-chillio itaka naujam JAV presiden-tui. Tačiau, atrodo, kad tiek vienas, tiek antras supranta, jog toks pasi-matymas būtų tik šaltojo karo maž-ėja apraminimas. Dėlto iš anksto pasisako, kad kiekvienas iš trijų „didžiųjų“ turi ateiti i pasitarimą su konkrečiais pasiūlymais ir tarkin-gu nusistatymu.

Tačiau, Stalinui mirus, kaip skel-bia paskutiniu dienu spauda, toks trijų „didžiųjų“ pasimatymas visiš-kai atpuola. Galima manyti, kad su Kremliaus valdovo mirtimi kai kas keisis pačioje Rusijoje ir juo labiau keisis Rytu santykiai su Vakara-is, tik niekas dar negali isptėti, kuria kryptimi eis tie politiniai pasikeitimai. P. 8.

RESOLUCION

Los lituanos de la Repú-blica Argentina, reunidos el 15 de Febrero de 1953 en magna asam-blea en el salón „Lituanos“ de Avel-laneda, convocados por el Centro Pro Liberación de Lituania en la Ar-gentina y las asociaciones más repre-sentativas de la colectividad en el país, en oportunidad de conmemo-rarse el 35o aniversario de la pro-clamación de la Independencia Na-cional el 16 de Febrero de 1918 y

CONSIDERANDO que, luego de escuchados los infor-mes de los diversos oradores sobre la ola de persecuciones, terror y depredaciones de los ocupantes bolcheviques en Li-tuania; que, de ello surge fehacientemente que los Soviets están realizando en suelo lituano el más brutal genocidio entre el pueblo nativo con el objeto de impo-ner su ideología totalitaria; que, el pueblo lituano se opone cate-góricamente a ese régimen de terror y barbaridades, ya sea pasivamente, ya en forma contundente a través de los guerrilleros, que luchan valiente y denodadamente en inferiori-dad de condiciones en defensa de su terruño natal; que, a causa de esa oposición, los lituanos son deportados en ma-sa a las estepas siberianas o a

las frías regiones glaciales, donde mueren en medio de las más horribles condiciones infrahumanas, hambrientos y exhaustados por el agotador trabajo de esclavos.

Por todo ello manifiestan su más franco re-pudio al genocidio del pueblo li-tuano y de los demás que se en-cuentran detrás de la cortina staliniana;

exigen que se ponga fin a la ocupa-ción del territorio lituano, devolviéndose su libertad e inde-pendencia y retornándose los li-tuanos desterrados que aún subsisten;

apoyan con todas sus fuerzas mora-les, espirituales y físicas si fue-ra posible, la heroica lucha de los sacrificados guerrilleros li-tuanos;

solicitan del Gobierno y Pueblo Ar-gentinos su importante apoyo en pro de la restauración de los immanentes derechos litu-anos, cohartados y pisoteados por la opresión bolchevique;

y encomiendan al Centro Pro Libe-ración de Lituania en la Ar-gentina sea el portavoz de esta su voluntad ante el Pueblo y Gobierno argentinos en espe-cial y demás pueblos y gobier-nos libres del mundo.

BOLŠEVIKU TARPUSAVIO RUNGTYNĖS

Paskutinis komunistu partijos kongresas Maskvoje iškėlė visą eilę davinu, kurie leido spėti, kad ne-poilgo prasidės nauja ir plati so-vietų pareigūnu valymo banga. Tuoj po kongreso rusu spauda pradėjo kritikuoti visokiausius trūkumus ivairiausiuose Sovietu Sąjungos vie-šojo gyvenimo reikšniuose. Spaudoje vedama kritika kasdien intensy-vėjo ir palietė ištisas bolševiku or-ganizacijas ir pavienius asmenis, ypačiai inteligentus, kaltindama juos ideologiniu pasyvumu, nedisciplinuo-tumu, neteislingumu ir nesugebėji-mu politinėje, ekonominėje, mokslinėje ir kultūrinėje veikloje.

Akcijos pradžioje jos krypties ro-dyklė dar nebuvo aiški ir teparyškė-ju gruodžio mėn. gale, kai Suslovas, Malenkovo šalininkas ir partijos pre-zidiumo narys, paskelbė „Pravdoje“ straipsni. Juomi Suslovas pradėjo didelę ofensivą prieš 1949 m. iš po-litbiuro pašalinto ir iki tol nutylėto Sovietu Sąjungos ūkio specialisto

demijos istorijos instituto mokslinės tarybos posėdį teigiama, kad ir keli sovietų istorikai — tarp kitu B. Štein, J. Mintz ir seniau Londone bu-vęs Sovietu atstovas Maiskis (visi žydai) — dėl ideologiniu nukrypimu esą patraukti atsakomybėn.

Kaip „New Yorko Times“ kores-pondentas Maskvoje sausio 15 d. sa-vo laikraštįje skelbia, laikraštis „Komunist“ dabartinę Sovietu Są-jungoje ir satelitinėse valstybėse beplintančią aregtu bangą lygina su didžiuoju prieš Antrąjį Pasaulinį ka-rą valymu. Kartu pabrėžiama, kad Stalino 30-ju metu posakis, „kol So-vietams grėsia kapitalistinis apsupi-mas, tol būsia ir šnipi bei teroristai“, turis dabartinėje ivykii švieso-je ypatingai didelę reikšmę. Toliau rašoma, kad Leningrade eilė „sveti-mu elementu“, „NEP nariu“, (tu-rima galvoje dvidešimt metų biz-nerial), trockistu ir buvusiu „Bund“ (zydu darbininku organizacija prieš revoliuciją) nariu esanti iš partijos išmesta ir suimta. Pirmasis Leni-ngrado srities komiteto sekretorius (W. M. Andrianovas, kom. partijos prezidiumo pilnateisis narys) esąs iš pareigų pašalintas, kadangi pri-leidęs, jog daugelis asmenu, artimu partijai priešingomis grupėmis ir „buržuazinėms nacionalistinėms or-ganizacijoms“, patekę i aukštas vies-tas ir net i partijos propagandos apa-ratą.

Sovietu armijos organas „Krasno-ja Zvezda“ identifikuoja dabartinę padėtį su situacija, buvusia Rusijoje prieš Antrąjį Pasaulinį karą, ir pa-reiškia, kad dabartiniai savisaugos žygiai pakelia krašto gamybos ryž-tingumą, visai taip, kaip „priešo agentu išnaikinimas“ savo laiku ste-buklingai teigiamu būdu sustiprins valstybę. Maskvos radijas pranešė, kad ir IMEL (Markso-Engelso-Leni-no Institutas) direktorius ir vado-vaujas partijos teoretikas P. N. Pos-pelovas patekęs i nemalonę.

Karo laivyno organas „Krasny Flot“ rašė, kad „imperialistinės“ žvalgybos savo požeminiam darbu pasinaudojančios net diplomatiniais atstovais ir korespondentais Mask-voje. Amerikiečių tarnyboje esanti be kitu, ir turku žvalgyba. Tito ša-lininkai, seniau buvę vokiečių ir ja-ponu agentai, „Sovietu Sąjungos iš-daviko ukrainiečio nacionalisto Ban-deros rūšies žmonės ir baltgvardie-čiai“.

Iš aukščiau išdėstytos Sovietijoje esančios dabartinės situacijos bemaž visu Vakaru pasaulyje gyvenančių Rytu Kraštu ekspertu daromos to-kios išvados:

1) Visos Sovietijoje vedamos vi-daus tvarkymosi akcijos tarpusavy rišasi priežastingumu ryšiais. Jos yra-sukeltos dėl vadovybės suliepsnoju-sios kovos (gal būt jau dėl Stalino ipėdininkystės) pačiose aukščiausio-se Sovietu hierarchijos viršūnėse. (Nukelta i 2 psl.)

Consolidación de nuestro patrimonio forestal

En un país como el nuestro, poseedor de un extenso territorio, en el cual se advierte una extraordinaria variedad de climas y condiciones ecológicas, es fácil comprender que haya siempre ventajosas posibilidades para hacerlo producir en todas sus regiones por mas apartadas que sean.

Los organismos técnicos del Estado, desde el advenimiento de la era peronista, prestan atenciones preferente a esas posibilidades. Una serie de experimentaciones se vienen realizando, no sólo en el aspecto agrícola, sino también en el forestal, ya que son muchas las zonas del país reunen condiciones excepcionales para ambas cosas.

En el primero de los aspectos, se han realizado importantes ensayos, y en cuando al segundo se han creado diversas extaciones experimentales con el objeto de analizar cuales son las especies de nuestra flora que mas se adaptan a determinados suelos, tarea que se efectúan también con el propósito de lograr la aclimatación de géneros exóticos extranjeros.

De acuerdo con el plan trazado se realizaron estudios de ordenación en la provincia Presidente Perón, Misiones, Neuquen, Río Negro, Chubut, y Tierra del Fuego, en una extensión de 530.000 hectáreas en tanto que en la región septentrional se procedió al relevamiento aéreo de casi un millón, para someter luego tan considerable extensión a los estudios indispensables que han de aconsejar la creación de nuevas zonas cultivables.

Cabe señalar que la campaña del gobierno para lograr la forestación del país ha contado también con la colaboración privada, que supo aprovechar las ventajas que para ella significa la entrega de material a precios de fomento y los préstamos

liberales concedidos por el Banco de la Nación Argentina.

La sanción de la ley 13.273 de Defensa de la Riqueza Forestal, despertó también, como era de esperarse, el interés de los gobiernos de provincias los cuales, al acogerse a los beneficios de ese instrumento legislativo, reciben la ayuda financiera establecida mediante la firma de convenios entre el gobierno de la Nación y los Estados federales que resuelven gozar de sus ventajas. Acaban de acogerse a los beneficios de dicha ley las provincias de Catamarca, Jujuy, Santiago del Estero, Entre Ríos, Salta y Santa Fé y se firmaron respectivos convenios entre los representantes de cada uno de esos Estados y el Ministerio de Agricultura y Ganadería, que lo hizo en nombre del gobierno de la Nación.

Por estos convenios, las referidas provincias se comprometen a establecer una red de viveros tendientes a producir diferentes forestales, las que posteriormente serán empleadas en el cumplimiento del plan de construcción de viviendas, para postes, durmientes para ferrocarriles, envases, defensa agropecuaria, etc. Y para que ese plan se lleve a la práctica cuanto antes, el titular del citado departamento de Estado hizo entrega de los correspondientes cheques a los representantes provinciales que importan en total, la suma de \$ 1.000.000.—

El gobierno del general Perón desarrolla en esta forma los planes preestablecidos para el fomento y acrecentamiento de nuestra riqueza forestal, la que merced a la decidida y acertada acción del justicialismo, está ocupando un lugar destacado en nuestras explotaciones con la consiguiente consolidación del patrimonio nacional. —

El Gas para todos

La obra del gobierno del general Perón, en materia de gas, tiene extraordinaria importancia para la economía y el confort del país. Al igual que en otras trascendentes construcciones que han ido formando la Nueva Argentina, se ha trabajado silenciosa y tesoneramente para obtener un abundante suministro de ese combustible indispensable en las necesidades del hogar. No se ahorraron sacrificios de ningún género en el deseo de cumplir con el plan pre-establecido y si es verdad que este esfuerzo sin precedentes en la vida de la Nación, pudo quebrar temporariamente la economía, sus consecuencias y beneficios sin término, compensarán en alto porcentaje las inversiones hechas.

El gasoducto Presidente Perón, principal vía de abastecimiento del fluido natural, transporta un volumen de combustible anual, equivalente a 200.000 toneladas de fuel-oil o de 200 millones de litros de kerosene. Esa gran masa de gas que antes se perdía en el espacio ha sido encauzada y traída a las ciudades desde sus yacimientos de Comodoro Rivadavia. Hay que esperar mucho más rendimiento aún del gasoducto Presidente Perón, por que cada día va perfeccionándose y dotándose de plantas compresoras y cañerías, que permiten aumentar el volumen que se extrae.

La difusión de esos servicios basados en la explotación del gas existente en los yacimientos nacionales, ha permitido realizar una apreciable economía de otros combustibles extranjeros, con el consiguiente ahorro de divisas.

Desde el año 1945 en que la ex Compañía concesionaria pasó a ser propiedad del Estado, se ha duplicado en la Capital Federal el número de los consumidores de gas. Eran entonces 155.395 y ahora notándose además el incremento en el consumo en un aumento del 300% anual.

Solamente esos datos evidencian que en siete años de acción estatal se ha logrado una etapa de progreso en este sentido, superior a la desarrollada en los 90 años anteriores bajo la administración de compañías extranjeras que tuvieron a su cargo la provisión del fluido en la Capital Federal y pueblos circunvecinos a los que se hallaba limitado el beneficio de dicho combustible.

El éxito del Gobierno Nacional se hace sentir en el aumento del consumo y en que los suministros abarcan ya considerables regiones del país.

Nuevos pascatos zemes ūkio darbuotojams

(NUEVOS ESTIMULOS AL PRODUCTOR AGRARIO)

Justicialistinė vyriausybė savo žemes ūkio politikoje yra pasiryžusi sistematiškai skatinti žemes ūkio darbuotojus imtis įvairių priemonių, tikslu sukurti geresnias sąlygas pasėliu ir gamybos padidinimui, kad pasiekus didesnio ūkininkų bendradarbiavimo kartu su to reikalo gilesniu supratimu, inspiruojam, justicialistinės ekonomijos siekiu.

Paskolu gavimui yra daugelis poptvarkių, lengvinančių ūkininku pažangą, ir yra įvairių paskolu rūšių, kurios suteikiamos per atitinkamus bankus, įpareigotas tarnauti šiai žemes ūkio politikai.

Argentinos Valstybinis Bankas neseniai iš naujo peržiūrėjo paskolu teikimą ryžiu sėjai ir atmainoms, kad gamintojus įgalintu be piniginių nuostoliu sutikti naują tik ką pradėtą kampaniją. Tuo būdu, pagal naujus patvarkymus, bus skiriamos sėjai naujos paskolos, skaičiuojant panaudotinu 90 kg sėklu hektarui.

Šios sumos bus paddintoms, atsižvelgiant į didesni sėklu kiekį, sunaudotą 1 ha; tuo pačiu būdu bus suteikiamos įvairios paskolos, atsižvelgiant į sunaudojamą kurą ūkyje, kaip tam tinkamas bendžinas arba kitas skystas kuras, o tuo atveju, kai dėl klimatinio ar kitu panašiu priežastiu bus derliui nuostoliu, paskolu prašymai bus persvarstomi iš naujo. Naujos normos yra nustatytos paskoloms suteikti taip pat ir laulėgrazų sėjai.

Tokios pat lengvatos taikomos gamintojams dėl perreiktas metais užtraukti ir dar negalimu grąžinti skolų, jei tai buvo dėl klimatinio blogybiu, dėl kenkėjų ar panašiai, tačiau su sąlyga, kad bankinės institucijos patikrins skolinio moralę bei jo darbus.

Pagal naują reikia pažymėti, jog kalbant apie didžiuju ūkiu išnaudojimą, tokios lengvatos teikiamos sūriu gamintojams, kad juos įgalintu plėsti

Karnavalas Mar del Platoje

RAŠO SPECIALUS „LAIKO“ KOESPONDENTAS.

SAULĖLEIDIS PAMPOJE.

Ugninga vasario saulė Buenos Airėse. Kas kur galėdamas stengiasi gauti atostogų ir nuplauti ikyru prakaitą saldžiu ar sūriu vandeniu.

Patogus „Condor“ autobusus pagaliau išriedėjo iš Constitución stoties į Mar del Plata. Kažkurioj gatvėj ilipa berniukas su dėže ananaso saldainiu. Išgria savo saldainius ir, nieko nelaukdamas, išdėlioja kiekvienam keleiviui po pakietėli ant keliu. Grįždamas kiekvieno prašantiom akim klausia ar perka? Tik vienas pezas? Beveik visi nupirko. Atsisveikindamas berniukas visiems palinkėjo geru atostogu ir daug laimės, ložiant Mar del Platos Casino viešbuty.

Kelias bėga per derlingąją Buenos Aires provincijos lygumą. Išsimėtę miškėliai ir medžišias apaugę ūkiai primena mūsų Suvalkiją.

Ateina vakaras. Toli dešinėje prasideda begalinės Pampos lygumos. Besileidžiančios saulės spinduliai vaiskiam horizonte suskyla į atskiras varsas ir nudažo lengvus debesis dar man niekuomet nematytom spalvom. Ilgai negalėjau atitraukti akiu nuo to žavingai skausaus reginio, kuris kaip nuostabi spalvu simfonija iš lėto sklaidėsi ir geso. Kad būčiau čiuurlionis...

MAR DEL PLATOJE

Jau visai sutemus, sustojome prie Mar del Platos aerodromo. Policija registruoja autobusus ir pasižymi keleivių skaičių. Mat, yra vedama tiksliai statistika, kiek kuriais metais atvyksta vasarotoju į ši bene ištaigingiausią Atlanto kurortą.

Važiuodami pajūriu, stebime ant trijų kalvu išsidriekusi miestą, kurio šviesos linksmi mirga ramiose bangose. Ne sezono metu čia gyvena apie 150.000 nuolatiniu gyventoju, bet sezono metu žmonių skaičius bent patrigubėja. Daugelis jo gražiu vilu (chalet) tik sezono metu sulaukia gyventoju, o daugybė puikiu viešbutių savo didumu ir ištaigingumu, atrodė, stelbia vienas kitą. Garsusis Casino viešbutis, kur kasmet turtočiai palieka po kelis šimtus milijonų pezu, savo galingais sparnais apglobia centrini Bristolio pliažą ir laiko aprėpęs bent šešetą kvadrų. Tokios didybės ir tokios žmonių spūsties niekada neteko matyti nė graščiajam Montevideo, nė garsiajam Punta del Este kurortuose.

Tą patį tenka pasakyti ir apie Mar del Platos pliažas. Pagrindiniai Bristolio ir Didysis pliažai neturi sau lygiu Atlanto pajūry. Ant kranto itaisyti milžiniški požeminiai automobiliu garažai ir saldaus vandens plaukiojimo baseinai tiems, kurie nori nusiplauti sūriui jūros vandeni ar šiaip yra įvairaus vandens sporto mėgėjai. Smėlyje išvedžioti mediniai takai. Tarp jų tvarkingai rikiuojasi tūkstančiai įvairiaspalviu palapiniu su patogiais pintiniais foteliais. Jas praėjęs pasieki atvirą pliažą su rūpestingai kas vakaras išvalomu smėliu. Platus ir ilgas pliažas taip nugultas saulės mėgėju, kad vėliau atėjusiam nelengva susirasti patogią vietą. Vanduo taip pat knibždėte knibžda besimaudančių. Reikia prisiskverbti toli pro triukšmingą, lūžtančių bangų vėtomą minią, jei nori laisviau pasiplaukioti.

Vanduo prie kranto nėra visai mėlynas. Lūždomos bangos sukelia įvairias nuosėdas ir nusidažo pilkšva spalva. Kas nori mėlyno vandens

ir tinkamoj aukštumoj išlaikyti savo gamybą, atsižvelgiant į tu gaminiu eksportavimą, kad paspartintu ju pardavimą užsienyje ir dētu patsangu daugiau rinku užkariauti, dėlto gaunant daugiau devizu. Šiuo metu aptariama gaminiu rūšys ir kokybė, kuriems bus suteikiamos ekonominės lengvatos, bei nustatomas laikas, pritaikytas sąlygoms, kaip reikės mokėti ar panaikinti skolas. Kaip matome iš šiu kreditu nagrinėjimo, justicializmas niekada neigėdžia iš akiu žemes ūkio gamybos ir, vis iš naujo skatinamas, stengiasi pagerinti kreditavimą, pritaikytą klestėjimui tos gamybos, kuri mums leis tinkamai aprūpinti vidaus rinką ir taip pat užkariauti reikalingas sritis užsienio rinkoje.

ir gvelnaus smėlio, tas vyksta į Punta Mogotes pliažą ar dar toliau už miesto švyturio, kur prasideda kopos.

VASARIO 16-TOJI MAR DEL PLATOJE

Tame pačiame name su manim gyvena keletas simpatingu argentiniečių. Vasario 16 dieną jie mane netikėtai pasveikina su Lietuvos Nepriklausomybės švente. Klausiu, iš kur jie tai sužinojo? — Nagi iš radio, kuris ką tik paskelbęs, jog Nepriklausomybės šventės proga Lietuvai išlaisvinti Centras Argentinoje padėjo vainiką prie Eva Perón karsto Buenos Airėse. Tą pačią dieną ant rytojaus randu „La Prensa“ ir kituose sostinės dienraščiuose.

Pliažose susitikę, keletas lietuviu susitarim vasario 19 d. susirinkti bendram požiūviui Vasario 16 proga. Pobūvis įvyksta p. p. Babužių bute. Chicagietis studentas K. R. atsigabena iš ūkio, kuriame laikinai gyvena

Kun. V. Leščinskas po St'Ņnku dukreliu krikšto.

pas savo tėvą, keptą paršą. Atsiranda du puikūs tortai su įvairiais kitais valgiais ir gėrimais. Skoningai irengto buto sienos papuoštos paties šeiminingo Juozo Babužio, bausio Kauno Meno Mokyklą, lietuviškais paveikslais. Studentas Rymantas Babušis išskleidžia kaip brangiausią turtą — iš Lietuvos atsivežtą lietuvišką trispalvę. Jauniausias pobūvio dalyvis — Sigitas Babušis, aukštesniosios mokyklos (licėjaus) mokinys, padeda poniai Babušienei amfritriono pareigose. Pobūvis turi dvi dalis: rimtąją ir linksmąją. Rimtojoj daly išklausome dvejų progai pritaikintu kalbu, dalinamės savo atsiminimais apie Lietuvą ir kiekvienas savaip stengiamės nuspėti išsilaisvinimo laiką ir aplinkybes.

Linksmosios dalies centre — dvi gachmatu partijos, kurias abi meistriškai laimėjo puikus teorijos žinovas studentas Kazys Ramašauskas. Atrodė, kad nelengva bus prieš jį atsilaikyti geriausiems Argentinos lietuviu gachmatininkams, kai jis netrukus atvyks į Buenos Aires.

Buvo lietingas vidurnaktis, kai nenoriai skirstėmės. Malonu buvo jaunkiam lietuviškoms šeimoms židiny. Susipratusi šeima — lietuviybės tvirtovė. O kiek šeimų yra išdraskytu svetur ir Tėvynėje? Kiek nelaimingų vaikų, kurie auga be šeimos židinio šilimos širdyje? Kiek tėvu stumia juodas dienas atskirti nuo savo vaikų?

SUDIE, MAR DEL PLATA!

Palyginus su kitais metais, šmet karnavalu Mar del Platoje kaip ir nebūta. Nekreipiant dėmesio į iprastinius vandens apsilaisvymus, žymesniu karnavalo esenu nebuvo. Tai daugiausia dėl garsiosios šio krašto moters Eva Perón mirties.

Užtai oras ir vanduo pasitaikė tikrai puikūs. Gyvendamas prie pat vandenyno, kas rytą stebėjau, kaip iš ramiu Atlanto bangu kyla saulė ir kaip tyliai šnarėdamas alsuoja beribis okeanas. Nektartą atrodė, kad štai vėl plaukiu per Atlantą ir laivas ši kartą neš mane atgal į brangiąją Tėvynę...

Greitai prabėgo atostogu dienos. Grįžtam atgal į milijonini žmonių skrudėlyną, kur laukia darbas ir kasdieniniai rūpesčiai.

Sudie, gražioji ir nerūpestingoji Mar del Plata! Neramūs, bekrasčiai vandenys, sudie!

(Atkelta iš 1 psl.).

Pats Stalinas, manoma, galis būti ju inspiratorius.

2) Abudu šioje kovoje varžovai, atrodė, yra partija ir armija iš vienos pusės, o saugumo organai — iš kitos. Abiejų šaliu atstovai yra pradėjęs puolimą Malenkovas ir priverstas gintis Berija.

3) Šitame konflikte kartu išryškėja Sovietijos ateities užsienio politikos kontūrai. Kai Stalinas su Malenkovu palaiko Vakarų palaipsnišką užimavimą, priešingoji pusė pasisako už preventyvinį karą tuojau.

Antisemitizmas yra daugiau pašalinis tu abiejų reikškinys. Juo, žinoma, siekiama visa eilė pašalinu tikslu (intensyviai besiruošiant karui, nusikratyti tarptautinius saitus surištats žydais, sukelti baimės psichologiją ir tuo forsuoti produkciją bei apsiginklavimą ir didinti Sovietams simpatijas Vokietijoje ir arabu kraštuose), bet šiaip jis tėra vienas iš reikšminių, sudaręs propagandini koloritą šiuo metu Sovietijoje vykstančios vidaus politinės kovos. (Elta)

TRUMPAI

* Vykdomoji Taryba yra susirūpinusi atgalvinti lietuviu leidžiamą biuletenį prancūzu kalba. Tarybos narys T. Šidigkis, lankydamasis Paryžiuje, tuo reikalu susitarė su vietos dipl. posto atstovais.

* Vliko Vykd. Tarybos Informacinė Taryba, intensyvindama savo veiklą, nuo šiu metu pradžios pradėjo perlodžiškai leisti Eltos informacijas vokiečiu kalba, skirtas vokiečiams kalbančiam ir suprantančiam visuomenei informuoti apie Lietuvos bylą ir laisvinimo veiksmu darbus. Leidiniai slunatinėjami vokiečiu, šveicarų, skandinavu telegramu agentūroms, spaudos biurams, svarbiausiems laikraščiams ir šiaip itaikiems visuomenės veikėjams, politikams, vyriausybiu nariams, žurnalistams. Drauge kiek galint su jais palaikomas kontaktas parūpinant jiems apie Lietuvą ir lietuvius pagelaujamos aktualiosios medžiagos. Pirmasis numeris išleistas sausio 20 d. Numatyta šias informacijas vokiečiu kalba leisti 2 kartus per mėnesi.

* Lietuvos Laisvės Komitetas (sutrumpintai LLK) intensyvinia savo veiklą, derindamas ją su VLIKu, Lietuvos igaliotu ministeriu Vagšingtone P. Žadeikiu ir ALTu, taip pat su Lietuvos išlaisvinimą remiančiomis organizacijomis ir kitais Vidurio ir Rytu Europos pavergtuju kraštu egziliiniais veiksniais. Komiteto pirm. V. Sidzikauskas, lankydamasis Vagšingtone, aktualiuosius reikalus svarstė su min. P. Žadeikiu, su prof. D. Krivicku konferavo dėl Baltosios Knygos ir kt. Buvo sušauktas LLK prezidiumo pasitarimas su atvykusiais iš Čikagos ALTo vykd. komiteto nariais, gen. konsulu J. Budriu, Amerikos Lietuviu Informacijos Centro vedėja ir New Yorko ALTo pirmininku. Lietuvos Lasvės Komiteto nariai J. Audėnas ir Pr. Vainauskas dalyvavo BALFo s-ime, be to, J. Audėnas — Amerikos Lietuviu Uklo Atstatymo Komisijos posėdyje. K. Bielinis padarė eilę pranešimu Detroito lietuviams. Dr. A. Trimakas pasveikino ukrainiečius ju tautinės šventės proga ir padarė pranešimą lietuviams ekonomistams. V. Vaitiekūnas baigė ruožti lietuviu medžiaga bendrajam Baltosios Knygos leidimui.

* Vykdomosios Tarybos pirmininkas K. Žalkauskas vasario 13 d. išvyko visuomeniniais reikalais į Londoną, kur dalyvavo ir Lietuvos Nepriklausomybės minėjime. Grįždamas užsuko į Paryžių.

* Rosario „La Acción“ paduoda žinią iš Londono, kad ten buvo įgretmi keli sovietu šnipai, kuriu tikslas buvęs terorizuoti Anglijoj gyvenančius lietuviu ir priversti juos užmezgti ryšius su sovietu ambasada.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

* Visagali komunistų partija, pasukiniu metu gautomis žiniomis, isakė sustiprinti propagandą mokyklose už stojimą ir raudonąją armiją. Ypatingas dėmesys skiriamas istorijos pamokoms, kuriose išgarsinama raud. armija, kaip „garbinga rusų armijos tradicija tęsėja“. Savaimė suprantama, kad tokia propaganda eina istorijos iškraipymo sąskaita. Tuo tarpu, kai radio programose ir kitoje vidaus reikalams skirtoje propagandoje raudonoji armija beveik neminama — partija gerai žino, kad jos eilėse koncentruojasi antibolševikinis, didrusiškasis elementas — pakraštiniuose kraštuose raudonoji armija plačiai propaguoja. Visa tai priklauso — kaip tik krašto žmonės — prie didelio ilgalaikio Maskvos valdovų rusinimo plano. Planas nėra grynai „propaganda“, nes su išvykimu i kitus Rusijos miestus siejasi ir geresnis gyvenimas bei visa eilė palengvinimų.

* Paskutiniai 1952 m. mėnesiai ilgai Lietuvoje - Lenkijos ir Rytprūsio sienos sustiprintos MVD sargybos. Spalio mėn. ivykio keletas susirėmimu su partizanais. Buvo žiauriai krečiami pasieniu ir panemunės kolūkiai. Bolševikai itaria partizanų pasinaudojant Nemuno laivininkystės laivais ir stielais. 1952 m. spalio mėnesi lenku pasienyje MVD istai, beješkodami „okružniku“, labai žiauriai elgėsi su gyventojais. Mušami valkai, kad išduotu tėvus, turint ryšiu su partizanais. „Oblavu“ metu buvo suareguota 80 ir užmušta 30 žmonių.

* Sugrįžusiuju pranešimais Lietuvos gimnazijose iš svetimų kalbų dėstoma rusų, vokiečių ir angli kalbos. Baigęs 4-metę pradinę mokyklą,

vaikas gali stoti i gimnaziją. Tai jis gali padaryti ir tuomet, kai, pabaięęs pradinį mokslą, padaro 2—3 metu pertrauką. Galima išvaizduoti, koks tokiu gimnaziju lygis. Sugrįžėliai tvirtina, kad rusai nesuinteresuoti lietuviu išmokslinimu. Jie sąmoningai smukdo lygi — o lietuviai suinteresuoti, kad ju vaikai mokytusi.

* Marijampolėje yra apie 5.000 gyventojų, kuriu geras penktadalis — rusai valdininkai ir karininkai su šeimomis. Miestas skęsta purvuose, gatvės išvažinėtos ir grindyns išdažytas — skylėtas. Vytauto gatvės kareivinėse stovi rusu pėstininku dalinys, kitoje gatvės pusėje gyvena karininku šeimos. Ju butai apstatyti išvežtuju „Baudies priešu“ baldais. Rytinėje kareiviniu dalyje ikurdinti motorizuotu pėstininku ir šarvuociu daliniai. Karo metu apgriautoji Marijampolės ligoninė vėl atstatyta, joje dabar esą 400—500 lovu. Dėl valstu stokos gydymas labai menkas. Tačiau blogiausiai su maistu — žmonės bijosi, rimtai susirgus, atsigulti i ligoninę. Bulviu beveik visai neduodama.

* Šiu metu sausio 25 d. Stutgartė buvo sugautas vokiečių sąjungos „Volksbund für Frieden und Freiheit“ Württembergo ir Badeno sričiu suvažiavimas, kuriame dalyvavo 350 atstovu ir apie 50 svečių. Tai yra stambi antikomunistinė aktyvios kovos organizacija. Po išsamiu referatu ir diskusiju, kaip kovoti su komunistu ideologija Vokietijoje, ir gyvu diskusiju svečių pakviestas lietuviu atstovas VT Informacijos Tarnybos valdytojas M. Gelžinis pasakė sveikinimo žodi, kuriame pabrėžė sąjungai savo veikloje sėkmės ir išvedė lygiagrečią su didžiuole prancūzu panašia kovos organizacija, „Sąjunga Prispauostams Tautoms Ginti“, kuri yra pasiryžusi eiti su antikomunistiniais gūkais i pavieni žmogiu, imones ir istalgas. Pasidžiaugta, kad sąjunga yra itrankusi i savo programą ir Europos vienijimą. Baltijos, ypač Lietuvos, miškuose dažnai kovoja lietuviai ir vokiečių partizanai bendrai su bolševizmu (audringas suvažiavimo tiems žodžiams pritarimas) — ir ten toje kruvinoje aplinkoje yra susidarie pirmieji europiečiai. Toliau paskaitę skaitė estas Dr. Mae — „Vakarų pasaulis kryžkelėje“, o užbaigiamąją paskaitą — vokiecis prof. Dr. Koehleris, berlynietis. Jis pabrėžė reikalingumą kovoti su krautėtinumais tiek iš kairės, tiek iš dešinės, o savo tarpe laikyti kriškėčionybės, artimo meilės, tolerancijos.

MIRĖ STALINAS

Kovo 5 d. po trumpos ligos Kremliaus rūmuose mirė bolševikinės Rusijos diktatorių Josif Džugašvili-Štalinas. Štalinas kilme yra gruzinas. Sunaikinęs daugeli savo buvusių draugu, po Lenino mirties Rusija visu aziatisku žiaurumu valdė 29 m. Savo valdymo metu jis yra užgrobę daugeli svetimų kraštu, tarp kuriu ir mūsų Tėvyne. Su ju mirtimi užsibaigė vienas iki šiol istorijoje nežinomas vergijos ir persekiojimu laikotarpis, o dabar gal prasidės kitas, tik niekas dar nežino, koks jis bus. Tačiau jo mirtis pasauliui atnešė nauju spėlojimu, vilgiu persekiojamiems ir gal net dideliu netikėtumu. Ar tie spėlojimai bei viltyų išspildys, parodys ateitis.

BOLŠEVIKINĖ MASĖ

Rašo Gen. leit. TEODORAS DAUKANTAS

Plačios erdvės ir didėl nuo išvaizduotu priešu nuotoliai per tris gimtmečius saugojo Maskvą nuo jos bijomu invaziju. Invazijos balmės vardu buvo nuolat iš kitu reikalaujama vis nauju ir nauju „aneksiju“ augančios ir nepasotinamos Maskvos valstybės „gynybai“. Kartu su tuo didėjo Rusijos valdomu žmonių masės. Tūlas stebėtojas žmonių gausumą dabar laiko labai teigiamu veiksmu bolševiku valstybės — kontinento gynybai. Susumavus Maskvos turimas erdves, žmonių mases ir nuotolius nuo kitu, gaunama vakariečius taip labai veikianti psichozė: „Rusija nenugalima“.

Komunistu propaganda tokią psichozę išpučia iki aksijomos, t. y. neglūčytinos tiesos. Gal dėl to kartais atsiranda, tiesa, gana neskaitylingu „intelektualu“ - teoretiku, kabinetiniu darbuotoju, mokslininku ir diplomatu, persimetusi i raudonuju pusę. Juos sąmoningai pavadinome persimetėliais, prisimindami, kad dar 1917 m. bolševikai, demagoginės propagandos pagauti, išdidžiai skelbė: „Inteligentija — tai yra pasiduodanti moteris“ (ju vartojamas vulgarus, glyktus žodis, kurio dėl padurumo čia nevertojame). Intelligentijai reikia tik ranka pamoti, giek tiek užmokėti ir ji noriai irodinės savo karštą meilę proletarui“. Nesiginčysim su bolševikais, iskaitydami i šios rūšies „ypatas“ Lenina su Trockliu (abu intelligentai, pirmasis Simbirsko dvarininkas). Tačiau tikrovėje matome, jog persimetėliu yra tik vienetai, kurie su kaupu atsveriami masiniu atbėgėliu iš bolševiku „rojaus“. Ju tarpe sutinkama perkoštu, atrinktu igiti

uztinkama visame pasaulyje. Be didėlės klaidos galima palyginti masiu santyki, taikydami statistini metodą ir lygindami plikus skaičius. Mūsų tikslas — gauti savo samprotavimams bent išeities tašką.

Pirmas toks būdingas faktas: nors SSSR svoris skaičiais vis dar lieka Europoje 140 prieš 55 Azijoje santykiu (toliau visur skaičiai reiskia milijonus, jei kitaip nebus pažymėta), bet komunistu itaka už ju valstybės ribu Rytu žemyne yra žymiai pranašesnė, negu Europoje. Vadinamos kolonialinės tautos vis dar daugiau pasiduoda veikliai raudonoji imperializmo itakai ir praeiginasi silpnėsniam (bent dabar!) anglosaksu bei prancūzu imperializmui. Todėl verta didėlio dėmesio gen. Mac Arthuro nuomonė, jog Azijos reikalai nereikėtu ig akiu išeisti. Tuo tarpu, kai Europa i dėjiniai dar siaip taip nuo komunizmo ginasi, Azija dar vis linksta ju glėbim.

Dabar palyginkime mases. Europoje. Rusu sovietu respublikoje — 90, kitose slavų respublikose — 41, neslavu — 9. Iš viso apie 140. Komunistu valdomose kitose valstybėse dar yra 75. Okupuotu vokiečiu — 25. Rusijoje (iki snirs) viešpatauja priverstina vienybė: be Ryt. Vokietijos turime 215, su ja — 240.

Vakaruose vienybės nėra. Kai kurios valstybės atpuls, o kai kurios bus klausoma zenkle. Pirmiausiai atpuola neutralus, kurie gintusi, jei būtu patys tiesiog užpulti, pvz. švedai, airiai, šveicarai ir austrai — iš visos 20. Klausimo zenkle yra komunistinė Jugoslavija — 15. Solidarai pasiryžę gintis anglai, prancūzai, italai, Benelux'as, likę skandinavai ir graikai — 160. Tai nėra taip jau bloga prieš 215 rytiečių. Dar turima rezerve: —

* Prof. Zymanto pranešimu Liberalu Internacionalo vykdomasis komitetas gyvai domisi padėtimi už geležines uždangos ir paprašė Egzil. Liberalu Komitetą paruošti tuo klausimu rimtą pranešimą, kuris galėtu būti Liberalu Internacionalo pateiktas atitinkamoms užsieniui reik. ministerijoms, pirmoji eilė — JAV-iu Valstybės Departamentui.

Po visu atstovu pranešimu ir eilės einamuju reikalui aptarimo buvo ilgiau sustota prie dviejų dienotvarkės punktu: 1) Baltijos valstybiu sąjungos ir 2) steigimo nuolat veikiančio pabaltiečių biuro Europoje. Iš lietuviu posėdžiuose dalyvavo Vykd. Tarybos pirmininkas K. Žalkauskas ir Informacijos Tarnybos valdytojas M. Gelžinis.

* Tarptautinė Pabėgėliu Intelektualu Sąjunga yra pakvietusi lietuviu veikėją, buvusi Lietuvos charge d'affaires prie Vatikano, J. Macevičių skaiyti viešu paskaitu eilėje Sardinjos miestu. Paskaitose, kurias organizuoja Italijos kataliku akcijos intelektualu bei laisvu profesiju sąjūdis ir organizacija Pax Romana, bus dėstoma Lietuvos padėtis Sovietu okupacijoj ir bolševikinė deportavimu technika.

* Antanina Užupytė Naujokaitienė, žinomo pedagogo, visuomenininko ir literatūros kritiko Prano Naujokaičio žmona, sausio 10 d. staigiai mirė Brooklyne, JAV-bėse Palaidota sausio 13 d. Paliko vyrą ir du mažamečius vaikus.

* Vaasrio 16 d. proga išleistas dar vienas „Šveicarijos Lietuviu žiniu“ numeris. Vėliau jis bus paverstas metraščiu svarbesniems lietuviu gyvenimo ivykiams atžymėti.

* Antanas Paukštys, kuris neseniai iš Kolumbijos lankėsi kelnuose Pietu Amerikos kraštuose ir čia susipažino su lietuviu gyvenimu, Brazilijos savaitrašty „Mūsų Lietuvoj“ rašo, kad Argentinos lietuviai geriausiai gyvena iš visu P. Amerikos kraštu lietuviu. Straipsnis idomu tuo, kad labai taikliai nagrinėja „senuju ir naujuju“ lietuviu santykius, ragindamas visus eiti tuo pačiu lietuviujuoju keliu.

* Vokietijos Krašto Valdyba, kaip praneša „Informacijos“, kreipėsi i 21 kataliku Bažnyčios Vak. Vokietijoje dieceziuju valdytojus, arkivyskopus ir vyskopus, prašydamas vasario 15 d. pamaldose ir pamokluose paminėti Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo metiniu proga persekiojamus ir kenčiančius Lietuvos tikinčiuosius. Nors Valdybos kreipimėsi nebuvo isakmiai pageldaujami atsakumu, Krašto Valdyba jau gavo palankius Passau ir Wuertzburgo vyskupu atsakymus.

* Chicagos žurnalas „Margutis“ savo sausio mėnesio numerio viršely išidėjo nuotrauką su mūsų kolonijon pianistu, dabar koncertuojančiu JAV-bėse ir Kanadoje, Andriumi Kuprevičium.

Lietuviai visam Pasauly

* Kun. Vincas Raitelis MIC, keleto metu darbavęsis lietuviu tarpe Argentinoj, po to grįžęs atgal i Š. Ameriką ir ten studijavęs Millvauke universitete, neseniai savo studijas apvainikavo magistro laipsniu ir šiuo metu mokytojauja Marianopolio kolegijoje. Ten pat virštinuko pareigas eina ir kitas Argentinos lietuviams gerai pažįstamas marijonas kun. St. Saplys.

* Vykd. Tarybos narys T. Židiškis pavaduoja i Londoną išvykusi VT pirmininką K. Žalkauską.

* Iš Amerikos pranešama, kad ALTas nutarė kreiptis i JAV kongresą, prašydamas ištirti Lietuvos okupaciją. Tikimasi, kad tam prašymui bus rasta palanki dirva, ypač naujai JAV vyriausybei ir daugeliui senatoriui bei kongreso nariu visų aiškiau pasisakant už realią pagalbą bolševiku pavergtoms tautoms.

Be žygiu Vašingtone ir ispūdingo Lietuvos Nepriklausomybės 35 m. sukakties paminėjimo, ALTas yra taip pat užsimojęs šiemet sužausti visuotini Amerikos Lietuviu Kongresą.

* JAV-ėse atsidėjus studijuojamos Pabaltijo valstybiu apsijungimo (federacijos) formos, kokios jos turėtu būti minimuosius kraštu išlaisvinus. Tam tikslui ten esą Baltijos komitetai yra sudarę specialias komisijas. LLK nariai J. Audėnas ir Dr. A. Trimakas renka studijinę medžiagą Lietuvai liečiančiais ūkiniais klausimais ir dalyvauja vad. East European Inquiry posėdžiuose. LLK taip pat prisideda prie VLIKO Vykd. Tarybos Informacinės Tarnybos suorganizuotos radijo tarnybos (monitoringo) patobulinimo ir gaunamuju iš okup. Lietuvos radiju žiniu tiklesnio panaudojimo.

* CEEC gen. komiteto posėdy dalyvavusiu pavergtuju Rytu ir Vidurio Europos kraštu atstovu buvo nuspręsta, kad pradėtu darbą pavergtuju reikalams ginti, suorganizuotu Spaudos ir Informacijos Tarnybą ir sueltu i glaudesnius santykius su Amerikos spauda. Pirmasis platesnio masto kontaktas užmezgtas per New Yorko geriausiame viešbutyje Waldorf Astoria pasizymėjusiam amerikiečių žurnalistui Mr. Mathews suruogetas vaigės, kur buvo atstovaujami visi pavergtieji kraštai. Vėliau numatyta suruošti amerikiečių spaudai spec. konferenciją. Lietuviams CEEC gen. komiteto pasitarime atstovavo V. Sidzikauskas, V. Rastėnis ir Dr. A. Trimakas.

* Australijos Lietuviu Bendruomenė visuotiniame savo atstovu susirinkime išsirinko naują valdybą. Krašto pirmininku vėl išrinktas Justas Vaičiaitis, kontrolės kom. pirmininku St. Pačėsa. Naujasis išdininkas S. Grina iš pagrindu pertvarko Bendruomenės finansus ir knygvedybą.

* Žymusis Amerikos lietuviu darbuotojas kun. Ignas Albavičius, Cicero, Ill., lietuviu šv. Antano parapijos klebonas, lankydamasis Europoj, ilgiau sustojo Romoj, kur prieš 40 metu buvo išventintas kunigu. Vasario 17 d. išvyko i JAV sudodamas Londone.

* Eisenhowerio pareigu perėmimo iškilmes nufilmavo „XX Century Fox“, kur vyriausiu filminku yra J. Kizys. Jis išvažinėjo su naujuoju prezidentu visą Ameriką. Dabar ta filma rodoma viso laisvojo pasaulio kinuose.

* Rochesterio meno galerija balandžio mėnesi ruošia didėlę lietuviu dailininku grafiku meno parodą, kurioje pakviestos dalyvauti mūsų žymiausios jėgos. New Yorke ir apylinkėse gyvenantieji lietuviai dailininkai susiorganizavo i sambūri ir žada organizuoti garšinti lietuviu vardą tarp svetimuju.

* Kompozitorius Antanas Pocius mirė Čikagoje nuo širdies smūgio. Jis buvo žinomas, kaip vienas iš žymiausių lietuviu muziku Š. Amerikoje: kompozitorius, vargoninkas, chorvedis. Daugeli metu jis buvo šv. Jurgio parapijos, Čikagoje, vargonininku (pirmoji lietuviu parapija tame mieste), vadovavo dvieims tos parapijos chorams, buvo taip pat Chicagos Česlovo Sasnausko Vyru choro vadovas ir vadovaudavo bendruose šio miesto jungtiniu choru pasirodymuose. Jo redaguotu Kunigu Vienybės išleistu „Giesmyne“ plačiai naudojami lietuviu bažnyčios šiaurės ir Pietu Amerikoje. A. Pociui mirus, JAV lietuviu neteko tauraus intelektualo kataliko, didėliu nuopelnu lietuviu patrioto ir daug nusipelnusiu muziko.

* Vladas Baltrušaitis, buvęs Vilniaus Operos solistas, iki šiol gyvenęs Los Angeles mieste ir ten nuožirdžiai dirbęs muzikini bei visuomenini darba, prel. Urboš yra pakviestas vargonininku ir choru vadovu i šv. Jurgio lietuviu parapiją Čikagoje, vietoj neseniai mirusio A. Pociaus. Vladas Baltrušaitis yra mokesis Jurbarko gimnazijoje, Kauno Konservatorijoje, kuri baigęs mokytojavo Marijampolės ir Kauno gimnazijose, vadovavo keliems chorams ir vėliau dainavo pirmąsias baritono partijas Kauno bei Vilniaus operose. Tremtyje taip pat vadovavo keliems chorams ir buvo vienas iš lietuvišku operos organizatorių bei dalyviu, apvažinėjusių daugeli stovyklų. Jo žmona dr. Elena Daumanaitė-Baltrušaitienė yra viena iš ateitininkiu sendraugiu veikėjų. Galima tikėti, kad jis bus vertas savo garbingo pirmtako vietai.

* Vytautas Tamulaitis, žymus vaiku literatūros rašytojas, sausio 17 d. sukako 40 m. amžiaus. Šiuo metu jis gyvena Kanadoje.

Ispanija ir Portugalija — 35. Vak. Vokietija — 48. Visu 83 prieš 25 Rytu rezervo Ryt. Vokietijoje. Viso labo 243 prieš 240. Bemaž lygybė! Štai dėl ko dažnai teigiama, kad Europa, gavusi ginklu, turėtu sugebėti pati save apsiginti. Pirminkim, kad praėjusio karo metu rusai atlaikydavo vokiečius tik santykiu trys prieš vieną. Pulti sėkmingai galėjo tik septyni prieš vieną vokiečiai. Tiesa, II-jo karo metu santykis pakitėjo rusu naudai — pustrėcio ir trys prieš vieną vokiečiai. Vadinasi, Europa turėtu jėgu pakankamai. Tačiau dvieju karu nualinta, okupantu nerutiota, civiliu kovu išvarginta ir bolševiku penktosios kolonos nusilpninta Europa nėra vieninga ir karo bijo. Palikta viena vargiai ar galėtu apsiginti. 1940 m. Prancūzijos katastrofa vaizdžiai parodo galimą padėti ateityje. Rusijos užnugaris Azijoje tą padėti dar pablogina. Tai supranta gal tik vienai prancūzai, savo kailiu patyrę Maginot linijos nesekmę.

Afrika, antrajam kare buvusi Europos užnugariu prieš vokiečius, glaudien kazin ar neatissuks prieš ją. Bet geografiškai izoliuota, nerutinanti savo laivyno, tiesiogiai negali pasireikšti. Azija ir Afrika teikia nauju rezervu bolševikams ir atitraukia JAV jėgas nuo Europos. Prancūzai ir anglai taip pat turi silvi savąsias jėgas i užjūrius.

Azija turi didėlius žmonių išteklus. Didžurisi respublikoje yra 30. Kaukazo ir Centrinės Azijos resp. turi dar 25. Visoje Azijos Rusijoje yra 55. Mongolija, šiaurės Korėja ir kinai skaičiuoja 405. Iš viso — per 460. Iš kitos pusės Japonija, Filipinai, Formoza, Naujoji Zelandija, Australija ir Pietu Korėja turi vos 150. Musulmonu kraštai turi 125. Jie ga-

lėtu pasvirti vakariečių pusėn. Bet Anglija nori prekiauti su raudonaisiais kiniais ir reikalauja atlyginimo iš Irano. Ji stebisi, dėlko JAV stovi Irano pusėje ir prieš komunistinę Kiniją, nemato pavojaus Indijai, beveik džiūgauja New Yorko sunkenybėmis.

Burma su Siamu liktu neutralios. Indonezija, salu valstybė, yra klausimo zenkle — 60. Tokie padėtyje yra taip pat 390 milijonu Indijos gyventojų, kuriuos marksistas Nehru laiko salty su komunistiniais kiniais. Azija vakariečiams yra kietas riegutis. Korėja ir Indokinija yra pilietiniame kare, kurio gerails specialistais nuo Lenino laiku yra bolševikai. Vakariai su pilietinio karo akivaizdoje jau pasenusia savo juridine santvarka ir karo statutais atsidurė silpnėneje pozicijoje. Je turėtu dar toki karo vedimo pasimokyti iš Lenino, kaip jis mokėsi iš Klausewitz. Tiesa, Europoje dar yra laiko tartis ir „protestuoti“, kaip daro anglai dėl JAV nutarimo nuimti savo (ne anglu!) Formozos blokadą. Azijoje gi reikia veikti ir greitai veikti. Neveiklumu yra prarasta 390 milijonu kinu. Neveiklumu galima lengvai prarasti Indiją, Indokiniją ir Indoneziją. Indija bijo invazijos ir dėlto yra neryžtinga bei nori žūtbutinės taikos. Dėlto yra suprantamas gen. Mac Arthuro reikalavimas daugiau veiklos šioje srityje.

Ždanovo pranešimu rėmiantis, Rusija paskutiniame kare neteko 16 mil. žmonių, daugiausiai jaunimo. Karo metu sumažėjo gimimai ir padidėjo bendras mirimu skaičius. Tik 1965 m. Rusijoje bus vėl normalus gyventoju vystymasis, kai bus išsemti priverstino kolchozinių laikotarpio naujokai.

ARKIV. J. SKVIRECKAS SVEIKINA LIETUVIUS

Kas yra Kardinolai?

Štai jau 35 kartą ateina Vasario 16-ji — Lietuvos Tautos šventė — Laisvės ir Nepriklausomybės šventė. Brangi tai diena mums visiems, ar tai likusiems kenčiančioje Tėvynėje, ar išsklaidytiems viso pasaulio kraštuose.

Su džiaugsmu ir gražiomis iškilmėmis mes švėsdavome ją laisvėje paminėdami tuos, kurie daugiausia pasidarbovo Lietuvos laisvei atgauti, lygiai kaip ir tuos didvyrius, kurie savo kraują ir gyvybę jai iškovoti paaukojo.

Kiekvienoje Lietuvos šventovėje per iškilmingas pamaldas tą dieną mes dėkodavome Aukščiausiam už tą Laisvės malonę ir prašėme palaimos ateičiai: „Salvam fac rempublicam nostram Domine!“ Ir padėkos Tedeum himnas skambėjo lyg aidas, kad Dievas mus nepaliks be globos. Kiekvienas Lietuvos katalikas bent širdies gilumoje reikė savo vilti: „Tavyje, turėjau vilties; tenebūsi sugėdintas per amžius.“

Šventi tą dieną mes švėsim ir šiemet, kad ir liūdnai. Vos dvidešimt metų pasidžiaugę laisvės ir nepriklausomybės palaima, mes vėl patekome į pasaulio maigaties verpetą. Gražiai suklestėjusi mūsų Tėvynė dabar karu audros sunaikinta. Tarptautinės teisės garantijos ir sutartys, kaip bereikšmingi popierio lakštai, imperialistiniu kaimynu liko paniekinti ir sutrempti. Lietuvą vėl užplūdo agresyvaus, bedieviško komunizmo hordos, neįdomios visiems sąžanos, skurdą, persekiojimus ir kruviniausią terorą.

Rinktiniai Lietuvos sūnūs ir dukterys, kaip beteisiai baudžiauninkai ar vergai, tūkstančiais ir šimtais tūkstančių, nežmoniškiausiu būdu išplėsti iš gimtosios žemės ir ištremti į begalines Sibiro ar kitu Sovietų valstybės pakraščiu plotybes, ar žuvo kelyje nuo bado ir troškulo.

Lygiai skaudus likimas ištiko ir likusius Lietuvoje. Žmogui gimta nuosavybės teisė brutaliai paniekta, lietuviai neteko teisės ir savo žemę, laisvę ir nuosavybę. Karo ugnies taip baisiai nuteriota Lietuva dar labiau sunaikino privačių ūkių nusavinimas ir valstybinių bei bendrų ūkių (sovchozų ir kolchozų) steigimas. Badas ir skurdas lanko Lietuvos žemę.

Begėdžiausias melas, apgaulė, prievarata ir policinis režimas sukanstė Lietuvius dvasiškai. Lietuva įjungta į europiečių nepakenčiamą Rusijos sistemą, Lietuvos inteligentija, dvasiškai ir vadovaujantys as-

menys, kurie nesuskubo pabėgti ir saugesnius vakarus, tuoj pateko visi ir kalėjimus kančioms ir tortūroms. Kultūrinės organizacijos ir istaigos sunaikintos, spauda, mokyklos, seminarijos, vienuolynai uždaryti ir visur investa materialistinio komunizmo doktrina. Lietuvos kalba nors oficialiai ir palikta, bet tik parodijai ir propagandai.

Dar skaudesnis smūgis ištiko giliai tikinčiųjų Lietuvos širdis. Ju brangiausias turtas, kataliku tikėjimas, paskelbta tautos priešu ir rafinuočiausiomis priemonėmis puolamas, persekiojamas ir varžomas. Religijos mokymas paskelbta nusikaltimu ir ju dvasios vadai beteisiais piliečiais. Vyskupai apkaltinti, suminti ar nukankinti kalėjimuose. Lietuvos šventovės, kurios nesunaikinta, apdėta didžiausiais mokesčiais, ju lankymas suvaržyta ir apsunskinta taip, kaip nebuvo daroma net senais barbaru laikais. Ir visa tai veidmainiškiausiai vadinama „tikėjimo laisve.“

Senesnieji, dar prisimena tokius baisius senosio caru režimo laikus, negali nematyti, kokią baisią „pažangą“ padarė žmonija. Persekiojimo mus ir kankino senieji rusai, skelbdami kovą lietuviai raštui bei tikėjimui, kaip teisingai sako dainius: „Anei rašto, anei druko mums turėt neduoda. Tegul, sako, bus Lietuva ir tamsi ir juoda“, bet tokio begėdiško cinizmo, tokio brutalumo istorija savo eigoje niekada nepažino.

Mieli Broliai ir Seserys, mūsų tėvai ir seneliai bei proseneliai toje daugiau kaip šimto metų kovoje nenusimė ir nepabūgo kančių ir vargo silpni, bemoksliai, beteisiai. Jie drąsiai žvelgė į ateitį ir tikėjo: „Kad tu, gude, nesulauktum, ne taip, kaip tu nori, bus kaip Dievas duos, ne tavo priesakai nedori.“

Taip, bus, kaip Dievas duos! Mūsų tėvu ir seneliu vienintelis ir galingiausias ginklas toje kovoje buvo tikėjimas ir ištikimybė savo šventajam tikėjimui ir Eklezijai. Ju krikščioniškos dorybės, teisingumas, pasiaukojimas, ištikimybė, drąsa ir meilė buvo tie galtiniai, iš kurių jie ėmėsi sau jėgų toje nelygioje kovoje. Ir jie iškovoję Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę.

Ar šiandien mums, švenčiant Laisvės šventę, dera nusiminti ir nustoti vilties? Ar bedieviškasis komunizmas jau toks visagalis? Ar Dievo galiaustingumas ir malonė nebėra mums laikas ir pažadas naujos ateities? Ar mes nebeturime lygiai to

paties ginklo, kaip ir mūsų tėvai?

Kas manytu neigiamai ir nustotu pasitikėjimo Dievo galybe ir malone, tas yra nevertas tos laisvės, kuriai skambėjo Laisvės varpas. Nevertas tos laisvės tas, kurs išsižada savo tikėjimo ir nuklysta į šunkelius sekdamas ivairiausiais klaidais, kurs ardo bendro darbo vienybę ir savo asmeniškus reikalus stato aukščiau už viską.

Brangūs Broliai ir Seserys Lietuvos! Vasario 16-ji šiandien mums primena mūsų pareigas ir mūsų uždavinius. Nenusiminkime ir nenuliškime! Juk ir šiandieną

„Dievas mums tvirtovė ir stiprybė: jis pasirodė ištikimas mūsų padėjėjas varguose! Todėl mes nesibijome, kad ir žemė drebtų ir kalnai griūtu į jūros viduri“ (Ps 45,2.3)

Susiburkime glaudžion tikėjimo vienybėn, pamirškime visas partines nesantaiskas, aukokime savo jėgas ir išteklius tai garbingai kovai už Tėvynę, už tėvu ir artimųjų ir už savo laisvę ir nepriklausomybę, o visagalis Dievas neapleis mūsų ir dabarties varguose. Juk jis mato visas tas kančias mūsų Tėvynėje, jis girdi visas aimanas kalėjimuose ir prievartos darbu lageriuose kenčiančių Lietuvos, jis kenčia su kenčiančia Lietuva. Jis mato taip pat ir tremtinių vargus ir skurdą ir visas ju pastangas išlaikyti savo meilę Tėvynėi ir Tikėjimui. Jis laimina visus gerus sumanymus ir džiaugiasi ištikimybė. Jis tai išklausys gal ir greitai mūsų karštų maldu: „Neapleisk Aukščiausias, mūsų ir brangios Tėvynės, Maloningas ir galingas per visas gadynes!“

JUOZAPAS SKVIRECKAS
Kauno Arkivyskupas Metropolitais
Austrijos Tirolis,
Zams, 1953.I.20

*Lietuvos Ministeris prie šventosios Sosto padarė vizitus naujiesiems kardinolams, kuriuos Jo Šventybės Popiežius Pijus XII paskyrė sausio mėnesio 12 dienos slaptosios konsistorijoje. Nauji kardinolai A. Ottaviani ir F. Borgocini Duca atsiantių Diplomatiškos Šešui S. Lozoraičiui gir-dingus raštus, dėkodami už jo pateiktus jiems sveikinius.

* Iš Italijos pranešama, kad per krikščionių demokratų įgaliojini Romoje Lietuvos krikščionis demokratų ir ju vadovė N. Metu proga sveikino Italijos ministeris pirm ministras ir užsienio reikalų ministeris de Gasperi, vidaus reikalų min. Scelba ir min. Gonolla.

Sausio 15 dieną Šv. Tėvas Pijus XII, Šv. Petro Bazilikoje iškilmingose viešose ceremonijose uždėjo raudoną skrybėlę — kardinolystės simboli — naujai išrinktiesiems kardinolams. Tai buvo vadinamoji „Viešoji Konsistorija“. Kitos dvi ceremonijos įvyko privačiai, būtent to paties mėnesio 12 dieną. „Slaptoji Konsistorija“ ir dar kitos apeli-gos 14 dieną. Viešoji Konsistorija sutraukė, kaip paprastai, nesuskaitomas minias žmonių i didingą ir erdvią Šv. Petro Baziliką — didžiausią pasaulio bažnyčią, kuri talpina apie 50.000 žmonių! Visa Roma gyveno tik tais išpušiais ne vien tose dienose, bet kokią porą savaitių laukiant iškilmų, o ir paskiau joms įvykus. Iš 24 naujų kardinolų negalėjo dalyvauti tik du: Varšuvos ark. Step. Wyszynski ir Zagrebo ark. Alojzas Stepinac, kuris, kaip žinoma, yra dar praktiškai kalnys savo tėviškė.

Pravartu šia proga prisiminti kardinolų atsiradimą bei reikšmę Bažnyčioje. Kardinolystė — tai gynla bažnytinė institucija, neduodanti jokios ypatingos naujos antgamtinės galios. Yra daugiau garbės titulų, kuriuos šventasis Sostas pagerbia ypatingai nusipelnčius Bažnyčios tarnyboje dvasiškūkus. Kardinolu yra trys rūšys, arba ordinarai: kard. — vyskupas, kard. — presbyterai, arba kunigai, ir kard. — diakonai. Šiais laikais faktiniai beveik visi yra vyskupai, ir tik vienas kitas paprastas kunigas, tačiau šis suskirstymas turėjo tam tikros, praktiškos prasmės žiljo senovėje, kai kardinolai atsirado. Kardinolas lotyniškai reiškia pastovu, nuolatini, tam tikrai tarnybai paskirtą dvasiškū. Mat, pirmasis Bažnyčios amžius vadindavosi kardinolais tie dvasiškū kurie gyveno mieste, priskirti prie kokios nors bažnyčios tarnybos ir sudarė vyskupo tarybą, arba presbyterium. Toks pavadinimas buvo tik tam, kad pažymėjus, jog tas dvasiškū gyvena nuolat mieste, o ne provincijoje. Ir Popiežiai — Romos vyskupai — turėjo tokią tarybą, susidedančią iš kunigų, kuriems buvo pavesta vadovauti Romos parapijoms (kurios kitaip vadinosi titulais), ir diakonų, kuriems buvo pavesta administracija bei galpos reikalai (diakonija). Laikui bėgant, kardinolo vardas buvo rezervuojamas tik Popiežiaus — Romos vyskupo — tarybos nariams: kunigams ir diakonams. Bet kadangi Popiežius kai kuriom dienom nelakdydavo

pats pamaldų, bet parsikviesdavo kaimyniniu miesteliu vyskupus, tai ir šiuos pradėta vadinti vyskupais — kardinolais.

Amžiams bėgant, kardinolų skaičius, reikšmė bei drabužiai kitėjo. Popiežius Sikstas V, 1586 m., nustatė kard. skaičių sekančiai: 6 kard. vyskupai, 50 kard. presbyterai, arba kunigai, ir 14 kard. diakonai. Šios tvarkos ir dabar dar laikomasi, nors ir buvo gandu, kad kard. skaičius būtų padidintas. Nuo kada kardinolai pradėjo dėvėti purpuro spalvos drabužius ir tu drabužių privilegija ir žymė, neteko susukti.

Viduramžiais, maždaug nuo XI — XII šimtmečio, kardinolai rezervavo sau teisę popiežiumi rinkti ir nuo tada atsirado jų dabartinė reikšmė. Pirmiau gi patys Romos gyventojai rinkdavo popiežiu, nes jis yra tu pačiu Romos vyskupas. Nuo to laiko, faktiniai tik vienas kuris iš kardinolų būna renkamas popiežium. Paskutinis popiežius ne kardinolas, buvo išrinktas 1378 metais, Bari arkivyskupas Bartolomeo Prignano.

Paskutinius laikais, kai Bažnyčios valdymas buvo dar daugiau sucentralizuotas Romoj ir kardinolams teko svarbiausios tarnybos, didesnes katalikiškos valstybės stengėsi būtinai turėti savo tautos atstovą Romos Kūrijoj. Paprastai gaudavo kardinolą prie Kūrijos Austrija, Prancūzija, Ispanija ir Portugalija. Per tuos savo kardinolus pasaulinės valdžios stengėsi palenkti naujo popiežiaus rinkimą sau naudinga kryptim. Tačiau patyrimo pamokytą Bažnyčią vis griežčiau ir griežčiau sutvarkė tą reikalą, kol Pal. Pijus X galutinai užkirto kelią tokiems valdžios išklėjimams. Mūsų laikais kardinolų uždavinys ne vien naujo popiežiaus rinkimas, bet ir aukščiausiu bažnytinu tarnybu valdymas bei švento Tėvo asistavimas iškilmėse.

Vadinamos Kongregacijos (būtu kazkas panašų į valstybiu ministerijas), Tribunolai ir Oficijos paprastai esti valdomos kardinolu, arba kitaip, tas istaigas valdantieji dvasiškū būna pakeliami i kardinolus.

Tarp kardinolų yra tam tikra hierarchija. Kardinolai Vyskupai ir Diakonai paprastai turi Kūrijoje tarnybas ir gyvena Romoj. Kardinolais Presbyterais paprastai renkami svarbiausiu pasaulio vyskupijū, ypatingai didmiesčiu, arkivyskupai, kurie ir toliau savo diecezijas valdo.

Dabartinis Popiežius Pijus XII, matyti, stengiasi, kad ku daugiausia tautu turėtu savo atstovus Bažnyčioje (Nukelta i 5 psl.).

JOSÉ S. ALVAREZ

KONDORO MEDŽIOKLĖ

Vertė POVILAS GAUČYS

José S. Alvarez, pagarsėjęs slapyvardžiu Fray Mocho, gimė 1858 m. ir mirė 1903 m. Buvo isteigėjas ir ilgamestis redaktorius populiariausio Argentinos žurnalo „Caras y Caretas“. Jis kartu su Martinianu Leguizamonu pirmas panaudojo kreolizmą Argentinos literatūroje, parašydamas keletą toms spalvingu noveliu ir aprašymu. Taip pat jis su savo kolega buvo paskutiniai rašytojai, kurie tiesioginiu keliu ir gerai pažinę aprašymą dalyką, vaizdingai nutapė Argentinos gaučios gyvenimą ir aplinką, kuri pradėjo nykti XIX šm. pabaigoje.

Ši novelė paimta iš tik k pasirodžiusios Lotynu Amerikos Rašytojų Noveliu Antologijos „Pietu Kryžiaus Padangėje“, kurią išleido Lietuvos Knygos Klubas Chicagoje.

Mažiausia prieš valandą buvo nutilę mūsų šautuvai, o tačiau nepasitiki kondorai vis dar tebeskradė sualiarmuoti. Nedaugelis, kurie buvo nutūpę tolimo kalno atglaitėje, vaikščiojo giedrūs ir taupūs, nors aiškiai neramūs, sprendžiant iš jų plikai raudonu galvu judesiu ir išgreičio, su kuriuo stengėsi pakilti, kai koks nelprastas garsas pasiekdavo ju ausis ar itartina smulkmena užtraukdavo aiškų regėjimą ju žviesiu ir viską perskrodžiančiu akli. Jos nemirkėdamos pastebėdavo paslaptisgus oli iėjimus ar baugiu krūmu ir viršūniu išdavišką sesėli. Pusiau nuleistais greitais sparnais vaikščiojo pasipūtę ir rimti, iškelta nuoga galva, kaip viduriniu amžiu gedi riteriai, kurie mandagiam turnyre būtu parodę savo meistriškumą bei šaunumą. Kiekvieną sykį, kai

sustodavo, ištiesdavo kaklus, lyg susirūpinę išgirsti ir išgifuoti misingą kalbą, kurią jiems kalbėjo migkas ir lyguma, bet, arčiau išsižūrėjus, atrodė, kad ne tas jiems rūpėjo, o tik tarpusavy nuolankiai sveikinosi: kardas, paklusnus rankos paspaudimui i kriaušos, savo antgaliu kėlė riterio apsiausto skverną, kakliniai papuošalai koketiškai plevėsavo, o pentinai aštriai ir vienodai tikėjo. Ir nu pat žemės paviršiaus ligi tol, kiek galėjo pasiekti akys beribėje žydrumoje, jie buvo matomi: ar tai lydėjo, greitai ir nervingi, vėjo gėnamą baltą debesį, ar, nemojudami sparnais, suko fantastini ratą virš kalnu tamsiu masu, ar žalsmingai sukryžiuodavo plagiūsus, spindinčius sparnus, ant kuriu linksmai juokėsi saulė.

— Tamsta manai, kad tik prie-

temoj galima prie ju prisitarti? — paklausė mus lydėjęs senas gaučas*. — Netikėk! Kondoras yra labai gudrus paukštis. Jis labiau nepasitiki saule nei gegėliu, ir nors gali i ją žiūrėti nemirkėdodamas, jis itaria, kad gegėlyje slepiasi priešas, ir dėl to grėžia apsidairyti iš visu pusių... Žino, kad žmogus yra suktas ir gali iš pasalu prie jo prieiti...

— Na, jeigu jie visi tokie gudrūs, kaip kad šie, tai kondorai temirgta tik nuo senatvės

— Tamsta matal, kaip su gyvūnu prie ju prieinama. Per ju odą kulkos lygiai gerai pralenda, kaip per manąją gltu sausu erkėdė spygialiu... Bet geriausia jiems sulenda peilis...

— Kurgi ne! Atrodo, kad pirgtas jiems i snapą dar geriau sulistu... Po ilgu kalbu ir senio telgimu, kad „sumedžiot“ kondorą verčiau griebtis klastos nei šautuvo“, sutarėme, kad sekančią dieną jis man sugaus gyvą kondorą ir jeigu taip atsitiks, aš ji paimsiu už penkis dešimt pezu.

— Pagauk dabar... Kam laukti rytdienos?..

— Reik pasiruoginti, senjore... be to, pasninkaujās kondoras nebetoks stipruolis... Mano vėloni: tėvas, kuris buvo anu laiku, kada ėia kalnuose dar nebuvo toliasiėkiu šautuvu, kaip kad dabar yra, mėgdavo medžioti kondoros ranka... kaip indėnai... ir mokojo juos priversti nusizudyti...

— Kur gi! Kad taip lengva!.. Reikia tik jiems pasakyti i ausi vieną žodi, ir baigta... Rytoj anksti rytą tamsta pamatysi...

— O tamsta neišmoka iš jo?.. — Ir sekančią dieną turėjau progą nustebęs dalyvauti nepaprastam spektakly ypatingu imtyniu klastos su jėga toje pačioje kalnu scenoje,

kurią apgviėtė begimstanti saulė. Atvykome i spalvingą tarpeklį ir pamatėme seną arklyną, ramiai besiganantį ir godžiai bekarpanči kvepiančią kalnu žolę.

— Tamsta regi?... Tas arklynas man patarnaus prisimasinti... Tamsta pamatysi, kaip puls kondorai, pajutę kraujo kvapą, ir kaip juos apmulkina rytmečio rūkas ir lesalo vaizdas!

Senis su dviem sūnumis paprovė nebetinkamą arklyną, perskrodė pilvą, išgėmė žarnas, kad liktu tinkama skylė, pusiau nulupo odą ir laisvuojau galu užkamgė skylę, i kurią lino d medžiotojas. Viduje besitvarkydamas, mum pasakė:

— Dabar eikite i olą, kurią vaikinai žino, ir gerai žiūrėk, senjore, nes pamatysi gražiu dalyką. Gerai pasislėpkite! Juk gerai žnote, kokie klasingi tie prakeiktieji... ir paskubėkite man i pagalbą, kai tik pamatysite mane bėdoje!.. Pagausiu pat didį!

Vos pasiekėme mūsų slėptuvę, kal padangėje pasirodė spiečius juodu tašku, kurie, kaskart artėdami, ėjo didyn ir gausny; rodėsi, kad ištisi kalnai, susmulkinti, skraidė ore. Didingi kondorai skrido ratu. Lėkė ar tai skubėdami, greit plasnodami sparnais, arba ramūs ir beveik nejudą, sustodami ties ta vieta, kur gulėjo arklynas, ir ūmai nusileisdavo savo plieniniu snapu išplėgdami gabalą iš vis llesėjančiu šonkaulu, arba urgzdami grūmėsi du priešininkai, norėdami pasisavinti galvą, kuri, matyti, yra ju skanėstas, tuo tarpu kiti draskė kraujuotas žarnas ir ju gabalais tarpusavy dalinosi. Staiga smarkus triukšmas nutildė atskirus kranksėjimus, pasigirdo lyg audros šuoras, ir, bėgdami prie paukščiu, pamatėme milžinišką masę beviltiškai daužant sparnais ir

stumiant inertu kūną, kad pakiltu i viršū, tuo tarpu ten, ant jau beveik nugenėtu grobiu, stengėsi išstrukti iš herkulišku ranku, laikiusiu juosvas kojas, vienas neregėtai didelis kondoras, kuri senas gaučas maigino neįslidamas iš savo slėptuvės, bijodamas kraugeriško snapo kirčiū.

Keliant didžiausią triukšmą virš mūsų galvu beskraidančiam ir bekranksinčiam spiečiū, vaikinai greitai surižo sparnus ir kaklą, ir kondoras ilko kaip ir supančiotas. Tai buvo nepaprastai pulkus egzempliorius. Nuo jo negė stipena, o akys svaiddė pykčio žaibus.

— Tamsta dabar matal, kad klasta daugiau gelbsti nei šautuvas... Ir didelis gi, prakeiktasis... Nedaug betruko ir mane būtu išgėlęs...

— Tamsta žinai, seni, kad tai yra žygdarbia?

— Kur jau ėia... Bet vaikinai dar to negali... O dabar priveršime tą bjaurybę nusizudyti... Kaip tamstai atrodo?

Iš savo diržo kišenės ištraukė ylą, ir tuo pačiu laiku, kai ja išdūrė milžiniškam paukščiui abi akis, jaunikiiai ji atrižo ir paleido...

Galiuką bėgo kranksdamas iš skausmo, o paskui beveik statmeniškai pakilo. Mūsų žvilgsniai ji sekė tarp spiečiaus ju draugu, kurie, ratu skraidydami, smalsiai sukalojosi apie ji, tačiau jis, nekreipdamas i juos dėmesio, išnyko žydroje begalybėje...

— Nebijok, toli nenuskris... Dabar, kai yra aklas, iš padėbesiu kris tartum akmuo ir ant uolienos susitraikins...

Taip ir įvyko. Staiga ji pamatėme sunkiai bekrentanti plynu kalnu ūkanotoje tulumoje.

* Gaucho — Argentinos kaimietis ar gyvūlu augintojas. Vert.

Kalnuotoj Kordoboj lietuviai prakaituoja

Išlipęs iš autobuso, visas dulkėtas ir, maudydamasis savo paties prakaitu, einu Kordobos gatvėmis. O vidudienio saulė pliskina i pakaugl. Kad taip dabar būčiau kur prie upės ar ežero, tai šokčiau tiesiog i vandeni. Bet kur čia rasi vandens, — jo įieškoti reikia kalnuose, kur visi važiuoja atostogauti, prie Calamuchita ar Santa Rosa. Žmonės tingiai slenka gatvėmis. Klausau, ar neišgirsiu lietuviškai. Bet kordobiečiai tylūs, nuo saulės parudę, o jei ir kalba, tai taip tyliai, kad nesuprasi kuria kalba.

Nedidelė Kordobos lietuvių kolonija, bet jūdi ir veikli. Gerokai judresnė negu vietiniai, nežūrint, kad saulė taip smarkiai kepina. Lietuviškoje veikloje čia reikiškieši Susivienijimo 6 skyrius, šiuo metu sumaniai vadovaujamas V. Šimoliūno. Ir pavieniai lietuviai, kurie nesusižavėjo Azijos „saule“, visu atkakliumu stovi lietuviškos sargyboje. Jau anksčiau teko išgirsti, kad Kordobos lietuviai pirmieji yra isteigę lietuvišką šeštadieninę mokyklą. Būtu idomu išgirsti ką nors apie tą mokyklą iš vieno jos organizatorių ir Tėvų Komiteto pirmininko p. Mato Bendinsko. Pats ivykis yra vertas taip pat ir kitu koloniju dėmesio. O Valerijos ir Mato Bendinsku namai žinomi kiekvienam keliaujančiam pro Kordobą, nes pas juos būsi visų lietuviškų nuogirdumu priimtas ir pernaktvintas. Tam tikslui jie turi net specialu kambari. Sėdu i tramvajū ir važiuoju i ju namus.

SU TĖVŲ KOMITETO PIRMININKU

Atvykęs i p. p. Bendinsku namus, tuoj turėsi pastebėti, kad čia yra lietuviškoji mokykla. Salionėly ant sienos kabo rašomai lenta, o ant jos dar nuo paskutinės pamokos kreida užrašyta: „Plaukė žaselė per ežerėl, o čia, čia, o pa pa...“ Bendinsku Onytė ir Poviliukas kalbina

M. Bendinskas, Lietuvių Mokyklos Tėvų Kom. pirm.

mane lietuviškai ir sakosi, kad moka ne tik dainuoti, bet ir šokti...

— Kain sekėsi organizuoti lietuvišką mokyklą? — paklausiau tik truputi atvėsus.

— Mokyklos klausimas Kordobos lietuvių kolonijoje buvo gyvas jau prieš keliolika metu, — aiškina Tėvų Komiteto pirmininkas, — bet dėl stokos pasirūpinusiu mokytoju negalėjome jo realizuoti. Dabar, kai atvyko mokytu žmoniu, vėl buvo tas klausimas svarstomas, bet vis nederisome pradėti. Pagaliau vieną kartą, pasitarę su p. Zotoviene, Šimoliūnu ir Jankūnu, nusprendėme pradėti. Man buvo tada pavesta sudaryti Tėvų Komitetą.

— Kas sudaro Tėvų Komitetą ir kas daugiausiai dirbo mokyklą organizuojant?

— Jonas Matuzevičius, Zigmąs Gabriolas ir aš sudarėme Tėvų Komitetą. Man teko būti pirmininku. Darbais daugiausiai pasidalino trys: p. Aldona Zotovienė, Karolis Jankūnas ir aš. Aplanėkėme visus vaiku tėvus, ju atsilikdami dėl mokyklos, pakvietėme vaikus ir pradėjome. Vaiku daugumas lietuviškai nekalba, bet supranta. Yra ir tokiu, kurie labai gerai kalba, su tokiais sunkumu mokykloje nebus.

— Kokiū klūčių, organizuodami mokyklą, daugiausiai sutikote?

— Bendrai imant, dideliu klūčiu nebuvo. Mokykla tikrai buvo laukiama.

— Ar lietuviai tėvai palankūs mokyklai?

— Galima pasakyti, kad net labai palankūs. Net mįgriu šeimū tėvai nesipriešino ir parodė nemažą prielankumu bei dėmesio.

— Ar mokykla visą laiką liks Jūsų namuose?

— Vietos yra pakankamai, bet gyvenam truputi tolokal nuo didesnio lietuvių susibūrimo, tai gal susidaro kai kuriu nepatogumu. Iš savo pusės lietuvių būdu, ką galiau. Tačiau, jei atsilras patogesnė vieta, kur daugiau lietuvių drauge gyvena ir vaikai bus patogiau susisiekti, tai mielai pritarisui perkėlimui ir pats savo vaikus leisiu. Ir toliau taip pat

padėsiu visais galimais būdais.

— Kas apmoka susidariusias išlaidas?

— Dideliu išlaidu dar neturėjome. Užsakėme tiktai rašomą lentą. Kol kas išlaidu klausimas dar nesvarstytas ir neišspręstas: ar sumokės tėvai, ar Komitetas kitais būdais turės padengti. Apie tai kalbėsimė Komiteto posėdyje ir išspresime. Be to, buvo numatyta, kad vaikai, kurie stropiai lankys mokyklą gaus premiją. Tai bus didesnis vaikams paskatinimas mokytis. Dabar atostogu metas ir dėlto dar nespaudžiame. Premija yra numatyta net iki foto aparato. Reikia tikėtis, kad Komitetas pajėgs tuo pasirūpinti.

— Kaip ilgai tikėtės mokyklą išlaikyti?

— Norėtumėm lietuvišką mokyklą išlaikyti, kol tik bus lietuviu vaiku, norinčių ją lankyti. Iš savo pusės stengsimės, kad mokykla išsilaikytu visuomet. Norėčiau dar pridėti, kad esu nepaprastai patenkintas susikūrimu lietuviškos mokyklos, kuri mūsų kolonijos jaunąją kartą išmokys lietuviu kalbos, Lietuvos istorijos ir geografijos. Nei darbo, nei išlaidu, kiek mano išgalės leis, tam reikaliui nesigallėsiu. Tas darbas dirbamas tam, kad lietuviybė mūsų gyvenime ir ju vaikuose liktu gyva ir kuo geriau išsilaikytu, — užbaigė Tėvų Komiteto pirmininkas p. Matas Bendinskas.

PAS MOKYKLOS VEDĖJĄ

Atsisveikinęs su p. Bendinsku, jo sūnau Poviliuko lydimas, nuvykau pas lietuvišką mokyklos vedėją p. Aldoną Zotovienę. Ji su savo vyru, dr. A. Zotovu, kuris dirba vienoje džiovos lignoninėje, gyvena tolokal nuo centro neseniai pirktame naujame name. Dr. Zotovą radau apsiverčiusi mediciniškom knygom i studijuojanti kokias tai ligas. P. Zotovienė kažkam ruošėsi, — gal planavo ką naujo savo mokyklos vaikams.

— Jau žinau, kad esat Mokyklos Vedėja, — persimetęs keliomis mintimis su daktaru, ėmiau kalbinti p. Zotovienę. — Būtu idomu patirti, kas dar daugiau dirba šioje mokykloje?

— Bendru susitarimu buvo pramatyti mokytojais dr. J. Kuncaitis, p. V. Šimoliūnas ir dr. A. Zotovas. Anksčiau dar buvo kalbėtasi su p. J. Kuncaitiene ir p. V. Staugačiu. Bet atpuolus kai kuriems pramatytiems dėstyti dalykams, likome tik trys: dr. Zotovas, p. Šimoliūnas ir aš.

— Ar daug turit mokinių?

— Tuo tarpu bendras skaičius 14. Bet dabar atostogu metu ateina mažiau. Pasibaigus atostogoms, tikimės turėti daugiau.

— Kokiū dalyku mokot savo mokykloje?

— Kol kas tik lietuviu kalbos ir gramatikos, lietuviškų dainu ir tautiniu šoki. Vėliau supajindinsime su Lietuvos praeitimi, dėstydami istoriją, ir su krašto geografija.

— Kaip yra su lietuviškais vadovėliais?

— Iš vadovėliu mokyti dar nepradedame. Vėliau mėginsim įieškoti. Mūsų tikslas, kad vaikai išmoktu skaityti ir rašyti, o svarbiausiai kalbėti lietuviškai ir bendrauti vieni su kitais. Vėliau, jei bus reikalo, gal gausime ir reikalingu vadovėliu.

— Ar mokytojai už savo darbą gauna koki atlyginimą?

— Apie tai nebuvo niekada nė kalbos. Tiek Komitetas, tiek mokytojai dirba iš gryno lietuviško idealizmo. Didžiausias atlyginimas mokytojams būtu, kad lietuviai tėvai slustu savo vaikus i lietuvišką mokyklą.

— Kokie mokytoju santykiai su Tėvų Komitetu ir su vaiku tėvais?

— Visi labai vieningai dirba. Pats pirmininkas p. Bendinskas duoda mokyklai patalpas, todėl su juo daugiausiai turime reikalū. Tiek su juo, tiek per jį ir su kitais Komiteto nariais mokytoju santykiai geri ir tamprūs. Vaiku tėvai yra palankūs, nes be to nebūtu buvę galima mokyklą suorganizuoti. Su visais tėvais susipažinome, juos aplankydami. Ypač tam daug laiko aukovo p. Bendinskas ir p. Jankūnas.

— Ar pamokos vyksta tik gegėtdieniais ar ir kitomis dienomis?

— Kai prasidės mokslas vietos mokyklose, galvojame daryti pamokas tik gegėtdieniais. Gal bus sunkumu, nes kai kurie vaikai turi pamokas ir po pietu. Bet prisitaikysime, kad būtu patogū. Pradžioje mėginom mokyti kasdien, bet, išvažiėjus atostogu, darome tik tris kartus savaitėje.

Bendrai norėčiau pridėti, kad čia vaikai yra labai geri ir myli savo tėvus. Pirmoj savo pamokoj pabrėžiau, kad jie, mylėdami savo tėvus, turi mokėti ir savo tėvu kalbą, gerbti ju papročius, su jais būti bendruose pobūviuose, dainuoti ju dainas, mokėti ju tautinius šokius. Tai vaikams daro gerą įspūdį, ir esu išitikinusi, kad mokykla prisidės ne tik prie lietuviškos išlaikymo, bet ir prie vaiku su tėvais geru santykiu

palaiikymo.

Padėkojės Mokyklos Vedėjai p. A. Zotovienei už pasikalbėjimą ir pareikštas mintis, palinkėjau sėkmės vadovauti lietuviškai mokyklai ir per ją dirbti lietuviybę šioje mažoje, bet nuogirdžioje lietuviškoje kolonijoje.

PRIE NESENIAI ATSTRADUSIO EŽERO

Už gimto su viršum kilometru nuo Kordobos, autobusui nuolat kraipantis po kalnus, yra ežeras, kurio visai neseniai dar nebuvo. Tai Argentinos valdžios nuopelnas, kad tose vietose, kur pirmiau gyvuliai ganėsi, dabar yra didžiulis ir gražus ežeras, i kuri subėga bene penkios upės. Tas

Mokyklos Vedėja Aldona Zotovienė

ežeras vadinasi Calamuchita. Apie ežerą kasmet vis daugiau gyventojū spiečiasi, vis didėja ir gražėja nauji miesteliai. Ten atvyksta vasarotojai atostogu praleisti, kalnu oru plaučius atgaivinti, ežero bangose jėgas išmėginti ir miestu dulkes nuplauti. Kartu ten kuriasi nauji gyventojai, kuriem sveikata jau nebeteisi miestu spūstyje.

Apie tą ežerą yra susispietęs jau nemažas lietuviu būrelis. Nuo seniai Rumipal miestelyje yra isikūręs, turis didelį viegbuti - pensioną J. Palšis. Šiais metais vasarotoju turėjo mažiau, negu paprastai, bet karnavalu metu, kai saulė pradėjo vasariškai kaitinti, jis vos galėjo svečius sutalpinti. Pas jį vasarojo pramnininkas Kaz. Develkis-Pipiras su šeima, Zukauskas, Varžkytas, Naujokas, Daratėnas, Talalis, Zukas ir kiti lietuviai. O kiek dar buvo kitokiū tautybiu. Kiek paėjęs rasi J. Mikėną, kuris yra antras savo senumu šio miestelio lietuvis. „Condor“ viegbuty smarkiai darbuojasi K. Paulauskas ir A. Degulis. Šiuo metu dirba tik Paulauskas, o kitas jo dalininkas tuo pačiu laiku aptarnauja restoraną Bs. Aires mieste. Dar kiek pasukęs gali visokiu vaisiu ir medaus nusipirkti pas Matulaičius. Tai nuogirdūs suvalkiečiai, pas kuriuos jau porą metu atostogas leidogen. T. Daukantas, o šiais metais dar ir „Lalko“ atstovas P. Gudėlevičius. Miestelio pakrašty, prie pat ežero rasi J. Nakučio namą, kuriame irraudusios saulės vonias ima M. Nakutienė, Mikalčienė su vaikais ir Remeikienė.

Pavaziavęs pora kilometru, prie pat ežero randi kitą miesteli — Villa del Dique. Čia tartum kokia pilsa stovi M. ir K. Stankūnu dvieju aukštų namas. Bokštąs iš tolo atkreipia keliautojo dėmesį, bet tik ivaziavęs pamatai, kad čia lietuvis gyvena, nes tiek gėliu vargiai kur rasi. Šiuos namus p. p. Stankūnai išsigijo pardavę fabriką Bs. Aires mieste ir nutarę ramiai ir sveikame klimate praleisti likusią gyvenimo dali. Pensjonistū anksčiau neturėjo, nes ir patys buvo i sostinę nuvykę, bet kai grizo atgal, kartu su jais atvyko Petroniai ir Sudnial kalnu ramybėje atsikvėpti. Už keliolikos žingsniu yra fotografo K. Dobkevičiaus namai, o jei paeisi ant kalno, tai pmatysi gražu dviaukštį namą ir iš tolo iškabą „Lietuva“. Tai P. Bukausko foto reikmenu bei ivairiu parsižvežtinu dovanėliu parduotuvė ir fotografijos laboratorija.

Emabalse yra už koku septyniū kilometru ir taip pat prie to paties ežero. Šis yra kiek senesnis ir didesnis miestelis. Kiekvieno vietinio paklausk, kur gyvena „Juan lituanos“, ir jis nuves tave pas Joną Kaltrušaiti. Pas jį galėsi jaustis kaip savo namuose, nes juodu su žmona yra iš tu, kurie neprarado lietuvišką nuogirdumu ir vaišingumu.

Rasi lietuviu ir tollmesniu kalnu miesteliuose, keliaudamas aplink visą Kordobą, bet ypač kalnu pusėje. Galima manyti, kad po kurio laiko lietuviu skaičius šioje kalnuotoje Kordobos aukštumoje dar padidės, nes ne vienas, sunkiai dirbes ir susitaupes, žada keltis i sausesni ir ramesni klimata senatvę užbaigti. Net karščiūgas užėjus ir prakaitą liejant, čia jautiesi daug lengviau — kalnu oras atgaivina ir sustiprina.

P. STAKYS

* Pan-Pacific Jamboree'je (Australijoje) lietuvius atstovavo Sidnejaus skautai. Iš visu tautu stovyklų savo puošnumu išsiskyrė lietuviu stovyklos mediniai stilizuoti vartai, kuriu viršuje buvo iš šaku padarytas užrašas Lithuania. Stovyklos centre buvo iždėstę Vyti su paragašis: Lietuva! — enclaved — 1940, ir home sweet home. Dešinėj pusėj — Australijos herbas su paražu: Advance Australia. Lietuviai stovykloje taip pat buvo iruošę parodėlę, kurioje buvo tautinės juostos, lietuviškos knygos ir spauda, medžio drožiniai bei raiziniai. Tai buvo pirmoji pokarinė Jamboree, kurioje laisvai plevėsavo Lietuvos trispalvė.

* Jau išejo iš spaudos jūru skt. B. Stundžios „Buriavimas ir jūrininkystė“. Tai yra pirmoji tokios rūšies knyga lietuviu kalboje.

* Sausio 10 d. L. S. B. Vadijos iniciatyva Toronto lietuviu parapijos bažnyčioje buvo atlaikytos gedulingos pamaldos už paskutiniojo Lietuvos Skautu Sąjungos šefo a. a. Antano Smetonos vėlę. Šiemet suėjo

10 metu nuo jo tragiškos mirties, ivykusios 1943 m. sausio 9 d.

* Lietuvos 35 metu Nepriklausomybės sukakti Buenos Aires lietuviu skautai-ės paminėjo iškilminga draugovės sueiga Lietuviu Salėje, Avellanedoje. Ta proga draugovės draugininkas skt. V. Lesniasukas kvietė burtis jaunimą po skautišką vėliava ir kovoti už Tėvynę, jei ne ginklu, tai mylint jos kalbą, papročius ir nepamirštant, kad esam didvyriu žemės vaikai. Iš svečių trumpą sveikinimo žodi tarė gen. T. Daukantas. „Jūs, jaunime, būkite vieningi ir vienykit kitus, nes mūsų vienybę nori ižardyti tada, kada ji mums labiausiai reikalinga. Tai mano testamentas jums“ — užbaigė savo kalbą svečias.

* Vasario 16 d. proga skautai vyčiai kandidatai davė skauto ižodi.

* Jaunesniuju skautu skilti perėmė vadovauti s. v. Apanavičius.

* Skaugiu būrelis, vadovaujamas p. Namikienės, vasario 27 d. padarė poros dienu iškylą i St. Povilonio vasarvietę prie San Justo.

Kruvinoji skriauda kalba

RAŠO MŪSU BENDRADARBIS ITALIJOJ

Pavergtosios Lietuvos kančios Italijos deginiosios visuomenės sluogniuose sulaukia itin jautraus atgarsio. Šv. Tėvui Pijui XII dar kartą visam pasauliui ypatingu raštu pabrėžus kataliku tragediją komunistinės priespaudos kraštuose ir priminus reikalą melsti Dangaus pagalbos, kad atsivertu i laisvę kalėjimai ir nukristu vergijos rėžiniai, kurie tiek daug žmoniū kausto vien dėlto, kad didvyriškai gynė tikėjimo tiesas ir teises, Italijos kataliku veikimo centras už „tylos Bažnyčia“ sukėlė gyvą maldos ir solidarumo sąjūdį visame krašte.

Romoj pamaldos su atitinkamu žodžiu ivyko didžiulėj švč. Marijos bazilikoje (sausio 18 d.). Dalyvavo 15 kardinolu, ellė arkivyskupu, diplomatu, pilnutėlė bazilika italu bei sveitimtaugiu. Lietuvą atstovavo vysk. V. Padolskis, min. S. Lozoraitis ir kiti Romos lietuviai.

Sąjūdžio proga kataliku dienraštis „Il Quotidiano“ nr. 20 isidėjo straipsni, vaizduojanti Lietuvos Bažnyčios heroizmą ir kryžiaus kelia po komunistiniu jungu. Prie rašto prijungtos trys kankiniu nuotraukos: vyskupo Teofiliaus Matulionio ir devyniu kunigu, kankintu Rusijos kalėjimuose bei vergu stovyklose. Ta pačia proga Lietuvą pakartotinai prisiminė ir kiti laikraščiai.

* Vasario 16 d. minėjimai visame pasaulyje tikrai paliko dideiliu atgarsiu ir prisidėjo prie Lietuvos bylos sprendimo. Amerikos Balso lietuviškas skyrius tiek JAV-bėse, tiek Europoje surengė specialias programas. Šventės iškavarese vasario 15 d. AB iš Europos davė savo vadovybės paruoštą Lietuvos laisvės kovu ir nepriklausomo gyvenimo apžvalgą su pasiektaisiais visose srityse laimėjimais. Apžvalgininkai pažymėjo, kad laisvasis pasaulis nepripažino Lietuvos okupacijos teiseta ir nepripažista. Lasvės kovai vadovauja Vak. Vokietijoje isikūręs VLIKas ir Vykđ. Taryba. Jie bendradarbiauja su Lietuvos Diplomatine Kolegija, kad toji laisvės kova būtų sėkmingesnė. Lietuvos okupacija yra tik laikinė. „Lietuva ir vėl bus laisva ir nepriklausoma“, kaip yra pažymėjęs velionis prez. Rooseveltas. Paskliau buvo perduotas VLIKO pirm. prof. M. Krupavičiaus VLIKO vardu pasiustas kenčiančiam ir kovojančiam kraštui sveikinimo žodis, kuriame buvo pasizadeta neapleisti kovos lauko iki galutinio laimėjimo, kada bus ižvartyti iš Lietuvos okupantai ir sugriautos lietuviams pastatytos kalėjimo sienos. Pasilikusiems Lietuvoje ir toliau krašte vedantiems kovą buvo palinkėta išlaikyti gryną lietuvišką sielą bei gintis nuo visko, kas rusiška ir aziatiška, iglikti nepalūžusiems. Toliau buvo perskaitytas LDŠ min. St. Lozoraičio pareiškimas, išryškines Lietuvos tautinę padėti ir nušvietęs jos laisvės bylą. AB iš JAV perdavė visą

Atsimenant artėjančius politinius Italijos rinkimus, skaudi „tylos Bažnyčios“ tikrovė už geležinės uždangos italams komunistams yra labai nemaloni tiesa. Todėl jie panoro šią tiesą paneigti melu. Komunistu vadu deginioji ranka Luigi Longo savam dienraštyje sukaltas, bet tuščiais žodžiais puolėsi ginti, kad „tylos Bažnyčios“ visai nesa, nes sovietu valdžia tikėjimo laisvės nevaržanti.

„Il Quotidiano“ redaktorius Nino Badano tuojau taikliu, dokumentuotu straipsniu 31 nr. atsakė, kad Sovietu Sąjungoj vedamam tikėjimo persekiojimui paneigti melo neuztenka. Jis komunistu melą aiškiai parodo cituodamas eilės dokumentu ištraukas iš kataliku persekiojimo sovietinėje Lietuvoj. Pabrėžia, kad tokios dokumentinės lietuviškos medžiagos turis tiek, jog užtektu ištisam tomui parašyti. Red. N. Badano pasilaikę sau teisę tinkamu laiku tą medžiagą atspausdinti ir paskirti Luigi Longo garbei.

Turima žiniu, kad Italu kataliku pusėje per artėjančią rinkiminę kovą prieš komunistu melą kalbės ne tik lietuviški dokumentai, bet ir gyvi liudininkai. Kruvinos skriaudos perspėjanojo šauksmo italai komunistai nebeistengia ir neistengs užgnaužti.

S. Žibt.

eilę naujausiu itakingu JAV senatoriu ir kongreso nariu pasisakymu apie Lietuvą. Visuose juose buvo užuojauta dėl ištikusios ju kraštą nelaimės ir drauge tvirtas isitikinimas, kad netolimoj ateity Lietuva vėl bus laisva.

* Inž. J. Stankus, Liet. Bendruomenės šveicarijos krašto valdybos pirmininkas ir Liet. Raud. Kryžiaus generalinis igaliotinis, yra išsiuntinęs kelis tūkstančius laiškų, prašydamas padėti Vokietijoje pasilikusiems mūsų tautiečiams varga vargti. Jam taip pat talkino keli didieji gveicaru laikraščiai. Daliu auku pasiusta Vasario 16 d. gimnazijai ir vargo mokykloms.

(Atkelta iš 4 psl.). nyčios Senate. Kardinolus skyrė tik du kartus ir ne pavieniu, bet daug išsyk. Pirmą kartą 1946 metais — 32, o antrą kart dabar neseniai, net iš karto, kaip kad retai istorijoje. Tokiu būdu susilaukė savo pirmojo kardinolo Australijos, Kinijos, Armenijos, Čilės ir Peru katalikai. O ši kartą teko ta garbė Indijai, Ekvadorui, Kolombijai ir Kroatijai, jau nekalbant apie tas Europos ir Amerikos valstybes, kuriose nuo seniau būta kardinolu.

Lietuva senovėje turėjo, berods, du kardinolu: pirmas buvo šv. Kazimiero o brolis Fridrikas, XV šimtmetyje, o antras Vilniaus, vėliau Krokuvos vyskupas Jurgis Radvila, iš XVI šimtmečio, kurio kapa teko iš netyčiu užtikti garsiojoj Gesu bažnyčioj, Romoj.

Galima tikėtis, kad kai mūsų Lietuva prisikels po šio balsaus kraujo bei ašaru tvano, matysime ir mes pirmąj Naujosios Lietuvos kardinolą žengianti i mūsų sostinės — Vilniaus katedrą.

V. P.

Montevideo lietuviai

ŠV. SOSTO ATSTOVAS LANKĖ KUN. KLEB. GRIGALIUNA

Apagtaligkasis Nuncijus Urugvajuje, J. E. Arkiv. Dr. Alfredo Pacini, Vasario 16 d. proga aplankė Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės Pirmininką kun. kleboną St. Grigaliūną. Aukštasis Bažnyčios dignitorius domėjosi kun. klebono modernia pastoracija, teiravosi apie lietuviškosios kolonijos pastangas pagelbėti kenčiančiam Lietuvai ir t. t. Šelmininkas gi, iš savo pusės, Garbingajai Svečią pavalgino lietuviškai pagamintais užkandžiais ir naminiais, bealkoholiniais gėrimais.

IŠ URUGV. KULTUROS DR-JOS VEIKIMO

Šiu metu sausio 11 d. įvyko Urugvajaus Lietuvių Kultūros Dr-jos visuotinis nariu susirinkimas, kuriame buvo įrinkta nauja Valdyba 1953 metams. Valdyba yra tokio sąstato: Pirm. — Juozas Ramonas, vicepirm. — Julius Jazauskas, sek. — Alfonsas Klimas, išdin. — Petras Derencius, finansu sek. — Juozas Kundrotavičius, Valdybos nariai: Jonas Česnulevičius ir Juozas Valalka.

Revizijos Komisiją sudarė: Klemensas Vidžius, Viktoras Cieslinskis ir Bronius Steponis. Naujajai Valdybai ir Rev. Komisijai linkėtina sėkmingos darbuotės.

URUGVAJIAUS LIETUVIŲ KATALIKŲ INAŠAS TAUTOS FONDIU

Urugvajaus Lietuvių Katalikai tikrai pavyzdinčiai atšventė 35 Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo Jubiliejų. Klekvienu sekmadieni transliuojama U. Liet. Katalikų radijo programa buvo šia proga specialiai prailginta ir tęsėsi 45 minutes. Tai Lietuvos šventei paminėti keletas kitu Montevideo radijo stotiu transliavo specialią pritaiktą programą, bet tik ispanu kalba. Vienintelė Lietuvių Katalikų sekmadienio radijo programa siuntė lietuvišką patrijotinį žodi visiems tautiečiams. Čia turėjo progos prabilti lietuviškai J. E. Lietuvos Ministras Dr. Kazimieras Grauzinis, U. L. Kultūros Draugijos Pirmininkas Juoz. Ramonas, neskaitant kitu, kurie nuolat ar bent dažnai šioje programoje pasireiškia. Čia buvo taip pat perskaityta U. Lietuvių Bendruomenės deklaracija visam pasauliui apie Lietuvos teisę ir valią būti nepriklausoma. Deklaraciją pasirašė tos Bendruomenės pirmininkas kun. Stanislovas Grigaliūnas. Šios radijo programos Direktorius, T. Vladas Mikalauskas S. J. pranešė, kad sekmadienio, vasario 15 dienos, bažnyčios visa rinkliva bus skiriama Lietuvių Tautos vadavimo fondui. Rinkliva buvo padaryta laike iškilmingu giedotu pamaldū, kurias laikė kun. S. Grigaliūnas asistuojamas kolonijos kapelionu T. V. Mikalausko ir T. J. Giedrio. Gražu pritaikyta šventei pamokslą pasakė T. J. Giedrys, kaip paskutinis iš visu Urugvajaus lietuvių palikęs Lietuvą. Šauniai sugiedojo Mišias vyrų choras vedamas Vytauto Dorelio. Tautos Fondui bažnyčioje buvo surinkta 100,— pezu m. u. Virg to dar keletas lietuvių prisidėjo prie tos rinklivos specialiomis aukomis: Stasys Goda — \$ 15,—; Antanas Brazys ir Kazimieras Čibiras po \$ 10,—; J. Fejertas \$ 5,—; Vytautas Dorelis \$ 5,—; Antanas Liudžius, Motiejus Zupka, Juozas Dorelis ir keletas kitu mažesnėmis bet palyginant irgi labai duosniomis aukomis. Taip susidarė 150,— urugvajiečių pezu, kurie su specialiu lydimu raštu ir visu katalikišku Lietuvių organizacijų bei grupių atstovų parašais persiusti Lietuvos Tautos Vadavimo Fondo vadovybei.

PUIKI JAUNIMO ESKURSIJA

Urugvajaus Lietuvių Katalikų jaunimas nutarė vieną kartą išvažiuoti pasivažinėti be senesniu ir vaiku. Ju tikslas buvo, kiek galima, didesnis lietuviškojo jaunimo susipažinimas ir susidraugavimas tarp savęs. Lietuvių kolonijos Urugvajuje jaunimas, panašiai kaip ir visuose kituose kraštuose — ateitis ir viltis. Išnykus lietuviškam jaunimui, išnyks ir lietuvių kolonija. Jaunimas pasirinko ir savo kelionės tikslą, atsiekiamą tik jaunoms stiprioms jėgoms: nutarė užlipti ant Idomiausio Urugvajaus kalno — Arequita. Prie kelionės organizavimo daugiausiai prisidėjo Juozas Vagtas ir Povilas Gabalauskas. Susidarė 70 asmenų grupė, pripildė du gražius ekskursijų autobusus. Ankstu rytą vasario 8 d. iš graži jaunimo grupė kartu su kolonijos kapelionu T. V. Mikalausku, linksmai dalnuodami lietuviškas dainas, leidosi gražion kelionėn. Oras buvo puikus. Nei šalta, nei karšta. Atsimindami, kad katalikui netinka sekmadieni linksmitis ar išsėti pirmą neatikus savo pareigos Dievui, ekskursantai sustojo Minas mieste ir išklausė šv. Mišias, kurias atlikė T. V. Mikalauskas. Pavažiavę už Minas dar 14 kilometrų, apsisusto jau prie garsiojo Arequita kalno. Tai yra aukštas gryno pliko akmens kalnas iškilmingai iškilęs virš visu Minas apylinkės kalvų.

Greit isitiesė ilga margaspalviai apsirėngusio jaunimo virtinė, ir visi vienas paskui kitą, vienas kitam padėdami, pamažu kopė viršūn. Kai kurie jau pradžioje pamėginę nutarė, kad tai bus per sunku ju jėgoms ir pasiliko apačioje. Kiti, kad ir dejuodami, dėl netinkamu tam lipimui batų ar rūbų, gerokai prišė vis dėlto užlipo viršūn ir galėjo gerėtis gražiais vaizdais nuo plačios kalno viršūnės.

Nusileidimas nuo kalno daugeliui atrodė dar sunkesnis ir pavojingesnis, bet visi laimingai nusileido žemyn ir su didžiausiu apetitu sėdosi žalioje plevoje naikinti savo atsivežtu valgiu. Nuotalka visu puikiausia. Bet tai dar tik ekskursijos pradžia. Reikėjo dar nusileisti ir tamsias požemines ulyas po tuo pačiu kalnu. Visi apsiginklavę mažomis žvakutėmis, pamažu leidosi žemyn ir dalinai gamtos, dalinai senovės aukso ieškojimo padarytus požemius. Nuo lubų skambėdamas lašėjo vanduo, o šviesos išgaudinti šikšnosparniai dideliais būriais cypdami blaškėsi palublais.

Pilni gilais ispūdiu ekskursantai leidosi autobusu žemyn prie netoli tekančios upės kiek pasimaudyti. Čia labai iškiliusi po lietaus srovė atrodė kiek gaudinanti. Tačiau ne pavojaus dalis jaunimo pasimaudė. Ekskursijos vadovams teko nuolat vis raginti, kad pasiskubintu nes laikas bėgo kaip žaibas, o visi dar norėjo aplankyti garsų telefonu kompanijos UTE parką. Ir tikrai visi buvo nepaprastai patenkinti, kad spėjo ten užsukti, nes nors ir trumpai, bet maloniai, dar visi pasilinksmino, tai paškodami gražaus orkestro lydimi, tai pasisupdami ivairuose to atostogu parko supuoklėse, tai pasivaikščiodami ir pasigėrėdami gražiais vaizdais. Pagaliau beliko paskutinis ekskursijos tikslas laimingai ir linksmai parvažiuoti namo.

Abu autobusai švilpė gražiais Urugvajaus keliais, o jaunimas sau dainavo pačias linksmiausias dainas ir maloniai juokavo. Per autobuso mikrofoną padainavo ir važiuosieji solistai, kiti papasakojo linksmu gaziu dalyku, taip kad pagaliau visiems buvo lyg galima lipi iš autobuso ir skirtis su taip malonios ekskursijos draugais. Visi linkėjo vienas kitam vėl kiek galima greičiau susitikti panašioje ir idomioje ekskursijoje. T. V. Mikalauskas pranešė, kad jau planuojama visu lietuviu didelė ekskursija balandžio 19 d. aplankyti Jos šventėje Verdun Dievo Motinos Marijos šventovę.

ATVAŽIUOJA TĖVAS JUOZAS VENCUKAS

Kovo 10 d. anksti rytą laivu iš Šiaurinės Amerikos atvykęs į Urugvajų lietuvis Jėzuitas Tėvas Juozas Vencukas. Jis (čia skiriamas dirbti lietuvių kolonijoje ir profesoriuoti Tėvu Jėzuitu vedamoje Kolegijoje ir Seminarijoje. Tėvas Vencukas jau Lietuvoje buvo garsus mokslininkas biologijos, chemijos ir fizikos srityse. Tuos mokslus jis dar gilino ivairiuose Europos kraštuose. Kuri laiką buvo profesoriumi viename Madrido universitete ir keliuose Š. Amerikos universitetuose. Be to, jis jau nuo seno yra žinomas kaip garsus pamokslininkas ir geras misiju bei rekolekcijų vedėjas. Ypatinai jį mėgdavo Lietuvos besimokantis jaunimas. Jo pamokslai Kaune susirinkdavo pasiklausyti visa Kauno inteligentija. Todėl tikimės, kad jis inėš daug naujo ir mūsų kolonijon, ypač galės gražiai nušviesti, ką sako ir mano mokslas bei didžiausieji pasaulio mokslininkai apie žmogų, gamtą ir tikėjimą i visatos Kūrėją—Dievą. Koresp.

* Ponai Eglinskai vasario 5 d. sužiedavo savo vjenturtę dukteri su savo kaimyno urugvajaus sūnumi.

* Vasario 8 d. Casabá, Montevideo, susiliedavo Antanas Zavistana vičius su Stase Valentinalte. Tebūna ju gražiausias jaunystės laikas pilnas džiaugsmo ir Dievo palaimos.

MUSU LIGONIAI

Jau bus pora metu, kai Fermin Ferreira ligoninėje gydosi M. Mikolkevičius ir Ant. Zokas. Ju sveikata paskutiniu metu žymiai pagerėjo. Maciel ligoninėje jau paliko sunkiai ten sirgęs Vl. Stučinskas. Tadas Ramanauskas gydo savo sužeistą koją. P. Čiurinskas negaluoja širdies liga ir Jonas Trumskis jaučiasi labai nuvargęs nuo daugybės darbu ir sunkiu atsakingu pareigu. Teks gerokai pailsėti. Moteru skyrjuje jau ilga laiką guli širdies liga serganti Domielė Vitkaskienė — Aleliūnienė. Sunkia viduriu liga serga Angelė Radzevičūtė — Kaminskienė. Petras Navickas, visas sugipsuotas dėl sunkaus susižeidimo prie statybos darbu, guli Traumatologijos Institute (Instituto Traumatológico). Pasteur ligoninėje laukia visos eilės operacijų Andrius Remekis. Visiems linkime greitai pasveikti. Koresp.

BERISSO

VASARIO 16-TOS MINĖJIMAS
Berisso lietuvių kolonija Vasario 16 d. šventę minėjo vasario 22 d. Pamaldas atlikė ir progai tinkamą pamokslą pasakė iš Buenos Aires atvykęs kun. J. Margis. Per pamaldas gražiai pagiedojo „Mindaugo“ Dr-jos choras, vadovaujamas A. Petraičio.

Po pietu „Mindaugo“ Dr-jos patalpose įvyko civilinis minėjimas su kalbomis ir menine programa. Atidarymo žodi tarus Dr-jos pirm. p. P. Ražanskui, buvo sugiedoti Argentinos ir Lietuvos himnai. Išsamia ir jautrią paskaitą skaitė iš Buenos Aires atvykęs žinomas visuomenininkas p. Zef. Juknevičius. Jis nušvietė dabartinę Lietuvos padėti ir mūsų pareigas kenčiančios Tėvynės atžvilgiu. Po paskaitos gražiai padeklamavo N. Trinskytė. Trumpas sveikinimo kalbas pasakė „Laiko“ atstovas P. Gudelevičius ir Vyčiu Sąjungos vardu Vitas Gėgėla. Po to sekė visu laukiamas „Mindaugo“ Dr-jos choro, kuriam visu nuoširdumu ir dideliu pasisekimu vadovauja Alf. Petraitis, pasirodymas. Choras darniai padainavo keletą lietuviškų liaudies dainu. Publika atsidedėdama palydėjo gausiais plojimais ir norėjo išgirsti daugiau. Po kun. J. Margio trumpos, bet turiningos kalbos, p. Z. Juknevičius paskaitė rezoliuciją, kuri vėliau buvo iteikta spaudai. Pabaigai žodi turėjo paktiestas vietos klebonas kun. Chocoro.

Nors ryte ir per pamaldas smarkiai lijo, tačiau lietuviai vis tik gana gausiai minėjime dalyvavo, darydami bent tą mažą auką, palyginus ją su Tėvynėje kenčiančiais mūsų broliais. L. A.

PAGERBTA STROPI DARBININKĖ

Joana Stočkūnienė

Joanai Gričiūnaitė-Stočkūnienė šiu metu sausio mėnesi, atidurbus „Swift“ mėsos apdirbimo fabrike 23 metus, buvo pripažinta pensija (jubiliación). Ta proga stropiai darbininkei pagerbti buvo surengta arbatėlė ir iteiktas pajymėjimas — aukštin grandinė. Važiū metu kalbėdavo buvęs skyriaus viršininkas E. Marioti ir dabartinis virš. B. Yanak, apibūdindami šios uolios darbininkės nuopelnus ir apgailėstaudami dėl jos netekimo.

P. Stočkūnienė i Argentina atvyko 1929 m. balandžio 17 d. Yra kilusi iš Megoniu km., Papillo valsė., Biržu apskr. Kuri laiką gyveno pas savo gimnaitę E. Latvėnaitę Gedrimienę, o paskiau pradėjo dirbti Berisso „Swift“ fabrike. Čia ištekejo už Jurgio Stočkūno, su kuriuo gyvena savo nuosavuose namuose H. Yrigoyen 3911, Berisso. Nuo pat atvykimo Argentinon yra „Mindaugo“ Dr-jos narė ir uoli jos darbuotoja. Per visą tą laiką yra vaidinusi apie 50 veikalų, ruošusi vaikus eilėrašius deklamuoti ir dalyvavusi chore. Ji dar ir šiandien tebėra viena iš veikliausių „Mindaugo“ Dr-jos bei Lietuvių kolonijos nariu. Mindaugietis

GRAŽIOS VESTUVĖS

Ono Zubauskaitė ir Bronius Arlauskas vasario 7 d. Berisso par. bažnyčioje sukūrė lietuvišką šeimą. Vietos klebonas kun. Chocoro atlikė iškilmingas šv. Mišias ir palaimino šiu jaunuoliu moterystę. Svotais buvo jaunojo dėdė Juozas Kemečius ir Kemečienė. Santuokos apeigose dalyvavo taip pat ir jaunosios brolis subd. L. Zubauskas, kuris šiu metu pabaigoje bus išventintas kuni-gu.

Vakare jaunosios tėvu p. p. Zubausku namuose įvyko puikios vestuvinės vaišės, dalyvaujant aukšties svečiams iš Eva Perón miesto, dviems solistams ir apie šimtui kitu kviestu svečiu. Jaunajai porai linkime laimingo šeimyninio gyvenimo.

PAGIRTINIS PAVYZDYS

Adomas Miselis, Antano Misello brolis, neseniai užbaigė statyti puikna namą, kurio prygakį išmūrino net tris Gedimino stulpus iš Barcelona gatvės pusės. Toks p. Adomo Miselio patriotinis pasireiškimas primena klekvienu susipratusiam Lietuvui savo tėvu žemę ir jo garbingą praeiti. Tokiu pavyzdžiu turėtu pasekti ir kiti lietuviai, tuo būdu i-reikėdami meilę savo tautai. V. S.

Min. F. Melerio kalba pavergtai Lietuvai

Lietuvos igaliotas ministeris Braziliijoje Dr. Frikas Meleris pasakė kalbą per Amerikos Balsą (Voice of America) mūsų kenčiančiam Tėvynei 1953 m. vasario 16 d.

„Brangūs broliai ir seserys okupuotoje Lietuvoje!

Mūsų Tėvynės nepriklausomybės sukaktuviu proga vėl turiu laimės kalbėti Jums iš tolimos Brazilijos sostinės Rio de Janeiro. Kaip Lietuvos Igaliotas Ministeris aš esu patyręs daug draugiškumo Lietuvai iš Brazilijos vyriausybės bei visuomenės. Brazilu tauta geras žino mūsų kančias pavergtoje Tėvynėje. Dažnai spaudoje čia rašoma apie Lietuvą ir Jūsų sielvartą vergijoje. Kalbėtu metu vienas didžiausių sostinės dienraščių „O Jornal“ išspausdino vienos brazilės poetės straipsni, kuris pradėdamas taip:

„Niekumet nebuvo taip išryškėjusi lietuviu tautos vertė, kaip šiuo metu. Ji yra šiandien vertingiausia dėl vieno turto, kuris yra visu kilniausias, dėl jėgos, kuri yra visu atspariausia — tai Tėvynės meilės ir sąmoningos kovos prieš komunizmą. Ši jėga jungia visus lietuvius, kur jie bebūtu: ar priešu mindaugiamoji tėvynė, ar išblaškytus po platu pasauli, ar Lietuvos mišku priglautus kuklius, bevardžius partizanus, jungia i vienetą, kuris savo galia ir ryžtingumu nustelbia visus priešu ginklus, nutylančius prieštautos drąsą, didvyriškumą ir kančią.“

Straipsnis, kuriame plačiai nagrinėjamas lietuviu pasiaukojimas kovojė prieš komunizmą, baigiamas šiais žodžiais:

„Lietuva! Tu esi kaip krištolinis lafelis žemės purvų ir puvešiu užterto vandenyno viduryje, milžinišku bangu blaškomas ir skandinamas, tačiau nenugalimas. Žinok, Lietuva, jei kar draskoma tu buvai mazytė, tai istorijos teisme tu būsi laisvės ir kovos milžinas.“

Taip, brangūs broliai ir seserys. Mes didžiuojamės Jūsų kova. Ji stiprina ir mūsų čia darbą dėl Lietuvos laisvės. Joks priešas neišplėgė iš mūsų širdies lietuviškumo. Artėja diena! Didžioji diena! Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma. Noriu baigti ši trumpą pasveikinimą Jums poeto žodžiais:

BAIGĖ MOKYKLA

Praejusiais metais Eva Perón mieste aukštesniąją technikos mokyklą baigė Petras Kazimieras Glemža. Jis gavo valdišką darbą žl-balo apdirbimo fabrike ir dirbo kaip viršininkas (jeft) prie vamzdžių instaliavimo. Šiuo metu jis jaunuolis yra paąauktas atlikti būtinają karo tarnybą. Tarnauja Tale Mar aviacijos daliny pre planu paruošimo. Baigęs tarnybą p. Glemža žada stoti i inžinerijos fakultetą ir siekti aukštuju technikos studiju.

P. Kaz. Glemža yra patriotu ir kataliku Onos ir Stepono Glemžu sūnus, išauklėtas taip pat lietuviškoje dvasioje. Jis buvo „Mindaugo“ Dr-jos knygyno vedėju, vaidintoju, choristu. Jo tėvai yra nuolatiniai „Laiko“ skaitytojai. Linkime šiam aukštesniuosiui mokslus baigusiam jaunuoliui laimingos ateities ir niekada nepamiršti savo tėvu ikvėptos dvasios. — V. S.

Petras K. Glemža

*Kostas Mikelaitis, kuris dirba prie valdišku darbu Neuenen teritorijoje, buvo porai savaičiu atvykęs pas savo šeimą. Dabar vėl grizo atgal i Neuenen.

SERGA

* A. Rudis, gydytoju ir žmonos prižiūrimas, jau kuris laikas gana sunkiai serga. Pastaruoju laiku ju sveikata pradeda taisytis, bet vis dar gana daug rūpesčiu ir triūso reikalauja iš jo rūpestingos žmonos.

* Ona Lydekienė turėjo pavojinga širdies priepuoli ir dėlto ikgulėjo virš mėnesio ligoninėje. Nuolat gydytoju prižiūrima jau sveiksta savo namuose, Concordia 942.

* Antanas Gasčinās jau trys metai sergė pavojinga kojos liga. Gelbinti gyvybę, teko kojai daryti operaciją, jį nuplaunant.

Lietuvi! Kančios ištremtųjų ir kraujo žuvusių lašai Tebūna priesaika gyvųjų, kuria širdin iragai, Kantrybė, darbas ir kova — Ir vienas tikslas — Lietuva!

Iki pasimatant laisvoje Tėvynėje!

MINĖJIMAS PER BRAZILIJOS RADIO

Š. m. vasario 18 d. 22.30 val. Rio de Janeiro miesto savivaldybės Radio Roquette Pinto paskyrė puševalandos programą Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvėms paminėti, kurios metu buvo perduotas žodžio ir lietuviškos muzikos montažas, parengtas Luiz Emery Trindade, Lietuvos Pasivntlybel Rio de Janeiro talkininkaujant. Pereitais metais per šią stoti vasario 16 d. buvo transliuotas gražus Lietuvos vaizdu montažas ir stoties vadovybė gavo daug padėkos laiškų iš lietuvių klausytoju. Taip pat ir švėtumo Ministerijos Radiofonas surengė programą, skirtą Lietuvos šventei.

VASARIO 16-TA VENEUELOJE

Š. m. vasario mėn. 15 d., sekmadieni, Vasario 16 ištvakarese, Venecuelos sostinės — CARACAS liet. bendruomenė iškilmingai minėjo Lietuvos Nepriklausomybės sukakti, pradėdama bažnyčioje pamaldomis, kuriose dalyvavo Caracas Arkivyskupus, mons, Arias ir pasakė karštą mūsų pavergtosios Tėvynės padėti pilnai nušveičiančią ir lietuvius nuoširdžiai užjaunčią kalbą. Po pamaldū įvyko minėjimas salėje, kur inž. Drangauskas laikė paskaitą, o liet. skautai išplėdė kitą programos dali. Vasario mėn. 16 d. lietuviai padėjo vainiką miesto centre prie ten esančio Simono Bolivaro paminklo.

Tą patį sekmadieni lygiai iškilmingai buvo atliktas minėjimas Maracay ir Valencijos liet. kolonijose; Barquisimete gi vasario mėn. 22 d. buvo minima Vasario 16-ji tenygdžioje katedroje su vietinio vyskupo dalyvavimu ir prakalba.

* Svetimieji radiofonai, Vasario proga davę lietuviškas valandėles ar specialias programas, ypatingai pažymėtini yra šie: Melbourne 3LO, Australijoje, Stuttgarto, Baden-Badeno ir kt. Vokietijoje, Paryžiaus, Romos, Vatikano, nekaltant jau apie JAV-biu daugeli radijo stotiu bei lietuvišku radio valandėliu. Per Vatikano radio, be sekmadieninės vasario 15 d. programos, du kartu skirtingą programą davė pačią šventės dieną — vasario 16 d. Pietu Amerikoje šiais metais daug prielankumo parodė Buenos Aires radio stotys, Montevideo ir Rio de Janeiro, Be to, patys lietuviai visur, net mažose kolonijose, surengė pagal išgales savus minėjimus, sužadindami savo tautiečių širdyse Tėvynės pasiligimo jausmus ir pasiryžimą dar labiau kovoti už Nepriklausomybės atstatymą.

PAJIEŠKOJIMAI

Petro Bareikio, kilusio iš Vika-viškio km., Maletu vals., pajieško jo gimnaitis Jonas Audicikas, gyv. 16 Blake St., Waga-Waga N. S. W., Australia.

Elona Misevičūtė Launikonienė, gyv. c. Asuncion 789, Berisso pajieško savo gimnaitis Aleksandro Šunsko, kilusio iš Naujavalkiu km., Krosnos v., Marijampolės apskr. Prašoma pranešti pačiai pajieškiančiai arba „Laiko“ red.

ATSIUSTA PAMINĖTI

1. August Gailit, TOMAS NIPER-NADIS, Noveliu romanais. Vertimas iš estu kalbos. Igleido Knyga Leidykla TERRA, 74- W. 33rd St., Chicago 16, Ill. Knyga yra idomi ir intriguojanti.
2. LUX CHRISTI, Buletėnis Kunigams, Nr. 1 (8), 1953 m. sausis — kovas. Leidžia ARLK Kunigu Vienybė, Red. kun. prof. St. Yla.
3. ATEITIS, Katalikiško Jaunimo žurnalas, Nr. 1, 1953 m. sausis. Vyr. Red. Paulius Jurkus.
4. LIETUVIU DIENOS, Iliustruotą žurnalas, Nr. 1 (30), 1953 m., sausis. Šiame numery rašo, Juozas Brazaitis, vysk. V. Brizgyys, Dr. B. Nemickas, kan. dr. J. B. Končius, V. Krėvė ir kt. Vyr. Red. Juozas Vytėnas, Leidėjas Antanas F. Skirius. Leidžiamas 9204 S. Broadway, Los Angeles, Calif.
5. KNYGU LENTYNA, Vyr. Liet. Igl. Kom. leidžiamas lietuviu Bibliografijos Tarnybos Buletėnis, Nr. 9-10. Vyr. Red. A. Ružancovas.
- * Uršulė ir Pijus Sakalauskai vasario 28 d. savo artimuju tarpe su jaukiomis vaišėmis atšventė moterystės 10-ties metų sukakti.

"KNYGŲ LENTYNA"
602 HARVEY STR.
DANVILLE, ILLINOIS
U. S. A.

Ispūdingas Nepriklausomybės Paminėjimas

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 35-oji sukaktis Lietuvių Salėje, Avellanedoje, buvo paminėta plačiai ir išpūdingai. Minėjimą ruošė Lietuvių Iglaisvintų Centras Argentinoje. Kaip paprastai, minėjimas buvo atkeltas į sekmadienį, — ši kartą vasario 15 d., — kad būtų galima dalyvauti didesniame lietuvių skaičiumi šioje tautinėje šventėje.

Jau 8 val. 15 min. per radio vandenį „Lietuvos Aidai“ prasidėjo šios sukakties paminėjimas, perduodant momento reikšmei pritaikytą programą. Vėliau 10,30 val. Aušros Vartu lietuvių šventovėje sekė už žuvusių dėl tėvynės laisvės pamaldos, kurias atlikė broliu tautos atstovus kun. J. Grišaus, ir kun. V. Štamburko išpūdingas dienos minėjimas pritaikytas pamokslas. Kaip visuomet per pamaldas giedojo šv. Cecilijos lietuvių chorą, vadovaujamą Vac. Rymavičiaus. Aušros Vartu šventovė šia proga buvo pripildyta lietuvių, kurių ne vieno akyse žibėjo ašaros.

Vasario 16 d. paminėjimui buvo sudaryta turtinga programa, kurios išpildymas pareikalavo daugiau 4 val. laiko. Prikimtoje Lietuvių salėje tai pareikalavo nemažos kantrybės iš lietuvių, kurie nepaprastu atsidėjimu sekė minėjimo ivykius.

Iškilmingai minėjimą atidarė Liet. Igl. Centro Argentinoje pirm. p. Z. Juknevičius, pakviesdamas atsisotijimui pagerbti skautu įnešamas lietuvių ir argentinu vėliavas. Tuoj po to buvo sugiedoti Argentinios ir Lietuvos himnai. Po himnų Liet. Igl. Cent. A. pirm. Z. Juknevičius savo gerai paruoštoje kalboje pabrėžė reikalingumą kovoti už Lietuvos laisvę ir priminė, kad besąlyginė visų lietuvių vienybė yra pats gerasis gincklas kovoje už Tautos nepriklausomybę. Buvo priimta rezoliucija prieš Lietuvioje vykstančius persekiojimus ir kreipimasis į vietinius valdžios organus bei spaudą, prašant paramos šioje kovoje už laisvę ir teisybę.

Kaip jau minėta, programa buvo turtinga ir įvairi, tik gerokai perkrauta, ir, neperdėjus galima pasakyti, būtų pakankama dviems minėjimams. Visu programoje dalyvavusių vienetu pasirodymas ir išpildymas buvo krūpūs ir be priekaištų, kaip tai jau daugi kartų yra irodę savo pasirodymuose šv. Cecilijos chorą, diriguojamą p. V. Rymavičiaus, Berisio „Mindaugo“ Dr. Jovis chorą, diriguojamą p. A. Petraičio, bei Tautinio Ansamblio „Dainos“ šokių grupę, vadovaujama p. V. Namiko. Maloniai nustebinę vyrų kvarteto, susidedančio iš A. Rastausko, R. Mackevičiaus, J. Jušaičio, Z. Jaunius ir akomponuojančio akordeonisto V. Cibavičiaus, pasirodymas. Žiūrovu skirtos kvar-

tetui katutės, privertusios pakartoti V. Kuprevičiaus „Pajūriais, pamariais“, yra aiškiai skatinamas lietuvių kultūriniam gyvenimui irodymas ir kartu reikalavimas — duoti kūrėnors naujo. P. A. Slančiausko, solo sudainuotos gimnamos „Kur bakūzė samanota“ ir V. Rymavičiaus „Lietuvi, ar girdi“, taip pat yra priskirtinos prie malonios staigmenos ir tenka solistui tik palinkėti, kad tokiu pasirodymu būtų daugiau.

Išpūdingai pasirodė taip pat ir jungtinis šv. Cecilijos bei „Mindaugo“ Dr. Jovis chorą, parodydamas tuo būdu lietuviškai visuomenei kažką naują ir galingą. Atrodo, lietuviška visuomenė pageidautu, kad tautiniu švenčiu minėjimuose pasirodytu ne paskiri vienetai, bet tu vienetu jungtinis — VISI UŽ VIENA, VIENAS UŽ VISUS. Šia proga todėl ypatingai džiugu paminėti ir kartu paskatinti visu lietuvių chorų darnu pasirodymą tokiais progomis.

P. Igl. Valentinavičiaus paruoštas scenos vaizdelis „Paversta Lietuva“, vertas taip pat atskiro paminėjimo. Ne syki vaidinimuose pasirodęs, p. Valentinavičius kolonijai jau seniai žinomas savo valdybiniais sugebėjimais. Paskutiniu metu buvo kiek nutolęs nuo šio darbo. Dabar grįžęs vėl grįžta į lietuvišką kultūrinį veikimą su daug žadančiais Temperley lietuvišiais. Tai irodė J. Galinaitytė, A. Vaišvilaitė, V. Bartulis ir Z. Zlatkus, itikinamai ir pagausiančiai pavaizduodami jiems skirtus vaidmenis. Šia proga iš p. Igl. Valentinavičiaus tenka pageidauti daugiau — atskiro ir plataus jo vadovaujamu temperlečių pasirodymu.

Radio Belgrano televizijos solistas Juan Carlos Malatesta taip pat tenka prisikaityti prie malonaus programos paivaizdinimo. Kiek teko girdėti, jis pats buvo lietuviška programa nustebinantis ir sužavėtas.

Šventės minėjimą uždarė LICA pirmininkas Zef. Juknevičius, padėkodamas visiems programos dalyviams bei ragindamas tęsti kovą už savo Tautos laisvę.

Rytojans dieną — Vasario 16 — Lietuvių Iglaisvintų Centras Argentinos lietuvių kolonijose vardu padėjo vaikikus ant šio krašto Iglaisvintojo Gen. J. de San Martin paminklo ir perėitais metais mirusios Eva Perón karsto Darbo Rūmuose.

Būtu pageidautina, kad, laikantis savųjų papročių, po lietuviško himno nebūtų plojama, kaip neplojama po giesmiu ir maldū. Argentinios paprotys yra po himno ploti, tai ir mums reiktu tą paproti išlaikyti, — Argentinios himnų pagiedojus, paploti. Tačiau mes turime visuomet atsiminti, kad „lietuvišiais esame mes gimę, lietuvišiais turime ir būt“, taigi ir savo papročiu negalime užmiršti.

A. R.

RUOŠIAMA EKSKURSIJA I LUJAN

Kovo 22 d., sekmadienį, yra ruošama didelė lietuvių ekskursija į Argentinios šv. Marijos šventovę — Lujan. Pramatomą, kad bus šv. Mišios, lietuviškas pamokslas ir po pietu palaiminimas. Vaziuosim autobusais — pulman. Išvaziavimas 7 val. ryto. Bilietus bus galima gauti nuo kovo 8 d. Lietuvių parapijos raštinėje ir Villa Lugane pas p. A. Mikelionienę.

REKOLEKCIJOS MOTERIMS IR MERGAITĖMS

Kovo 1 d., sekmadienį, nors lietus ir šiek tiek nugasdinio bei sutrukdė, ivyko „Birutės“ Dr. Jovis surengtos ir kun. J. Margio vadovaujamos rekolekcijs moterims ir mergaitėms. Rekolekcijsose dalyvavo virš 150 moteru. Ta proga per lietuvišką sumą buvo atlaikytos iškilmingos šv. mišios už didelę katalikiu moteru veikėją neseniai mirusią a. a. Veroniką Karvellengę. Daugelis moteru ir mergaičių priėjo bendros šv. Komunijos.

KUN. V. LEŠČINSKAS ATOSTOGAVO

Kun. V. Leščinskas, kuris gražiai reikiąsi kaip Angaco y San Martin klebonas, San Juan provincijoje, atostogavo visą vasario mėnesi. Pradžioje buvo nuvykęs prie Cristo Redentor Čilės pasienyje, Andu kalnuose, o vėliau atvyko į Buenos Aires. Čia atostogaudamas, aplankė „Laiko“ redakciją ir apžiūrėjo naująją spaustuve, pasidžiūgdamas jos daroma pažanga. Be to, aplankė savo broliu Alfonso, gyv. Lomas de Zamora, savo seseri ir svaini p. Sadauskas Wildėje, pakrikštyjo p. p. Stonku dukreles Dianą ir Joaną ir Adelę Eleng, pasimatė su daugeliu savo draugu ir pažistamu. Vasario 27 d. traukiniu vėl ivyko atgal užimti savo pareigas.

V. NORKAIČIO SUKAKTIS

Žinomas Villa Lugano lietuvis visuomenininkas p. Vincas Norkaitis šiu metu vasario 21 d. minėjo savo 50-ties metų sukakti. Svečiu tarpo buvo matyti subd. A. Klmanškis su savo tėveliu, p. p. Kisieliu, Manku ir Jasučiu šelmos, p. VI. Veselauskas su žmona, p. Petrauskienė su dūkra Birute, p. Ant. Rimkevičius su žmona, p. L. Valluškis, p. A. Vaišys ir daugelis kitu. Sukaktuvininkui buvo sugiedota „Ilgiausiu Metu“ ir palinkėta, kad ir ateinantieji jo gyvenimo metai būtų sėkmingi, linksmi ir gražūs, o taip pat, kaip ir iki šio laiko, pasiliktų arti lietuviškojo ir visuomeninio gyvenimo.

Dalyvavęs

KARNAVALAI LIETUVIŲ SALĖJE

Kaip kitais metais, taip ir šimet Vyčiu Sėjunga vasario 14-17 d. d. Lietuvių Salėje, Avellanedoje, surengė karnavalus, šventės praėjo labai sėkmingai. Nors žmonių šlais mėtals buvo kiek mažiau, bet susirinkusieji buvo beveik išimtinai lietuviškasis jaunimas iš Bs. Aires, Avellanedos, Beriso ir net Rosario. Karnavalu metu buvo renkamos karalienės. Buvo išrinktos karalienės: Eugenija Girduškaitė, gyv. Piñeyro, Nilda Čegytytė iš Valentin Alsinos ir Ona Raubaitė. Iš visu konkurenčių paskutini vakarą buvo išrinkta visu karnavalu karalienė Nilda Čegytytė. Pageidautina, kad lietuviškasis jaunimas ir kituose parengimuose taip pat dalyvautu.

A. A. JONUI AUKŠTIKALNIUI mirus, jo šeima giliai užjaučia ir kartu liūdi

Jadvyga ir Jonas Šimkevičiai ir sūnus

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

„LAIKO“ Spaustuves skoloms mokėti ir „LAIKUI“ aukojo šie naujieji Rėmėjai:

\$ 150: kun. V. Leščinskas.
Po \$ 100: O. Pažerienė ir O. Žikšnytė de Krievs.
Po \$ 70: K. Mainelytė, J. Petrauskas ir J. Stočkūnas.
Po \$ 50: A. Anilionis, P. Makauskas, L. Matukonis, M. Matukonis, O. Matukonis, V. Matukonis ir T. S.
Po \$ 30: J. Lipnickas ir K. Mikelaitis.
Po \$ 20: L. Bernotas, J. Janilionis, J. Kasparaitis, J. Kiaušis, A. Korsakas, B. Millauskas, J. Palšis, A. Žukauskas ir F. Žvirinis.
Po \$ 10: T. Baubinas, L. Duoba, S. Glemža ir K. Mikėnas.
\$ 5: N. Katinas.

Visiems paminėtiems ir nepaminėtiems Gerbiamesiems Rėmėjams Spaustuves Administracija ir „Laiko“ Redakcija taria nuogirdu lietuvišką ačiū.

„LAIKO“ SKAITYTOJAMS

pranešame, kad dėl atostogu šis numeris gerokai pavėlavo. Bet užtat kiti numeriai bus pagreitinti ir Gerb. Skaitytojai gaus visus pramatytus „LAIKO“ numerius.

Redakcija

PRANEŠIMAS

Pranešama, kad Lietuvių Tautinio Meno Ansamblio „Daina“ padarytos plokštelės dėl plokštelės darančios istaigos atostogu ir kitu techniniu kliūčiu iki šiol nebuvo galimos iteikti. Visiems, kurie yra už plokštelės imokėję, lietuviškų dainu plokštelės bus iteiktos kovo mėn. pabaigoje. Kas norėt dar užsisakyti, tesikreipia į Dainos Ansamblio Vadovybę.

A. Petravičius

* Kun. dr. P. Brazys, Aušros Vartu lietuvių parapijos klebonas ir Marijonų virgininkas, nuo vasario 12 iki kovo 5 d. buvo išvykęs atostogu. Dabar jau yra grįžęs ir eina savo pareigas.

* Ukrainiečių laikraštis „Nash Klych“ Nr. 7, leidžiamas Buenos Ailrese, ispaniškai išidėjo Poster Dulles kalba, kurioje jis kalbėjo apie tris Pabaltijo tautas ir ju išsilaisvinimą. Tame pačiame numeryje, pirmame puslapyje išidėjo gražu Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimo Lietuvių Salėje, Avellanedoje, aprašymą.

* Ona Adomaitienė, gyvenančia Villa Devoto, kažkoks apgavikas gana smarkiai apvogė. Paėmė gerą sumą pinigų ir brangenybū.

* Antanina Žekytė, šv. Cecilijos choro narė, nuo kovo 1 d. atostogauja Kordobos kalnuose.

* Antanina Noreikienė su dūkra buvo išvykęs atostogu pas savo žmoną St. Noreiką, netoli Bahía Blanca. Pora savaičiu palisėjusi vėl grįžo atgal į Avellaneda.

* Zuzana Narkevičienė talentingai piogėla paveikslus ir turi daug savo paveikslu pirkėju. Ateinančiais metais ji mano suruošti savo paveikslu parodą Lietuvių Salėje, Avellanedoje.

* Kun. Jonas Jančius, Marijonų vicegenerolas, Argentinios lietuviams gerai pažistamas, iš JAV grįžo į Roma savo nuolatinėms pareigoms.

PADEKA

P. Vladui Veselauskui, padovanojusiam „LAIKO“ knygynei keletą labai geru ir naudingų knygu, nuogirdžiai dėkoja

Knygyno Vedėjas

PADEKA

P. J. Povilionini, paaukojusiam viešajam „LAIKO“ knygynei daugelį savo retu ir labai idomiu knygu bei žurnalų rinkiniu, taria lietuvišką ačiū.

Knygyno Vedėjas.

ŠEIMOSE

IŠKILMINGOS VESTUVĖS

Vasario 7 d. ivyko iškilmingos Vladės Malelaitės ir Benedikto Survilos sutuoktuvės Aušros Vartu šventovėje, Avellanedoje. Jaunuju moterystę palaimino kun. P. Garšva, pasakydamas atitinkamą žodi ir pasveikindamas naują lietuvišką šeimą. Svotais buvo Andrius Ramanauskas ir Berta Rydelytė de Savino. Inž. A. Dičius visas iškilmės nufilmavo. Vėliau ivyko vestuviu valgės jaunuoje namuose, Bs. Aires, kur buvo susirinkę virš 300 kviestu svečių. Prie valgiu stalo sveikinimo kalbas pasakė inž. B. Baranauskas, buvęs Argentinios konsulas Lietuva p. A. Barsanti, K. Norkus, kun. P. Garšva, A. Korsakas, visi linkėdami naujai lietuviškai šeimai daug saulėtu dienu ir visuomet iškilti arti lietuvišku kolonijos reikalu. Jaunavedžiams buvo ju draugu ir artimuju iteikta daug brangių dovanu, o jaunosios tėvai p. p. Vladė Sakalauskaitė ir Vytautas Malelai, buvę GerMaPo dalininkai, savo dukterei iteikė briliantinį papuošalą 35.000 pesu vertės.

„EL TIEMPO“ Semanario Lituanos
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 381833

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Pranas Garšva. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūra, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant.
KAINA: Argentinoje metams \$ 30.—, pusm. \$ 17.—, vienas nr. \$ 1.50. Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 3 dol.

10 le Marzo 1953

VII METAI — Nr. 85

GARBĖS LEIDĖJAS

Šio „LAIKO“ Nr. Garbės Leidėjas yra aštuonių mėnesiu amžiaus lietuviukas Kęstutis-Petras Laucis, Marrijos Radionovaitės ir Dr. Augustino Lauciu sūnus. Tai yra jauniausias iš mūsų visu Garbės Leidėju. Šio darbo reikšmę jis suprast tiktai, kai užaugs. Bet jo tėveliai ir nori padaryti jam atminimą, kad jis suaugęs atsimintų savo tėvu idealizmą lietuviškos spaudos, kultūros ir lietuviybės atžvilgiu.

Kęstučio-Petro tėveliu vardai yra žinomi lietuviškai kolonijai. Jie šiuo metu dirba Comallo, prie San Carlos de Bariloche, valstybin. ligoninėje. Dr. A. Laucis yra tos ligoninės direktorius, o p. M. Laucienė yra jo asistentė. Savo uoliu darbu jie turi gerą vardą ir visu yra mylimi.

P. p. Lauciai visuomet visomis iškilmomis prisidėjo prie lietuviškos kultūros kėlimo, prie spaudos puoselėjimo ir bendru lietuviškų reikalų. Abu yra uolūs ateitininkai, kurie visu savo gyvenimu vykdo tos organizacijos idealus.

Dr. A. Laucis yra ne tik „Laiko“, bet ir daugelio kitu laikraščiu bendradarbis. Mūsų skaitytojai su idomumu skaitė jau ne vieną jo straipsni iš sveikatos srities. Dėkodama jauniausiam Garbės Leidėjui Kęstučiui-Petrui Lauciu, „LAIKO“ Redakcija ir Administracija linki gerai augti ir ateityje sekti savo patriotišku tėveliu pėdomis, o jo tėveliams linki savo sūnu išauginti geru lietuviu, kuris darytu garbę mūsų tėvynei Lietuvai.

Tenka pažymėti, kad B. Survila yra vienas iš seniau atvaziavusių ir pirmąsias eiles iškilusių madu kūrėju, turis savo madu salioną bei siuvyklą. Vladė Malelaitė Vokietijoje studijavo mediciną, o atvykusi su tėvais ir broliu Argentinon baigė trju metu gallestinguju seseru mokslą ir gavo Anglu Ligoninės diplomą su teise verstis darbu ne tik šiame krašte, bet ir Anglijoje bei visose jos kolonijose. Be to, ji buvo katalikiško jaunimo veikli narė — ateitininkė. Abu aktyviai reikiąsi lietuviškoje veikloje taip pat ir Argentinoje.

Povestuvinę kelionę padarė, vaziuodami į Mendoza, iš kur šiuo metu jau yra sugrįžę. Naujai lietuviškai šeimai tenka palinkėti daug laimės ir gražios ateities.

* Aleksandras Litvinskas ir Teofilė Laskauskaitė vasario 12 d. Aušros Vartu bažnyčioje sukūrė naują šeimą. Svotais buvo Valerija Rudėnienė ir Juozas Galvelis.

* Antanas Anilionis vasario 11 d. susituokė su Pranciška Plikyte. Svotais buvo Amelija ir Jonas Indriūnai.

* Viktoras Galvelis vasario 20 d. susituokė su Magdalena Valūnaitė Marčulioniene. Santuokos liudininkais buvo Marija ir Antanas Kazokai.

PAKRIKŠTYTI LIETUVIŲ BAŽNYCIOJE

Eduardas Eugenijus Arlauskas, Ritos Briedytės ir Aleksandro Arlauskis sūnus, buvo pakrikštytas vasario 14 d. Krikšto tėvais buvo Sta-

se Čioliūnienė ir Eugenijus Ščepelevičius. Vakare R. ir E. Ščepelevičiu namuose buvo jaukis krikštynu valgės.

Stelia ir Alicija Estera Dementavičiūtės, Onos Kazimieros Vasietalės ir Adolfo Dementavičiū dukrelės, buvo pakrikštytos lietuviu bažnyčioje vasario 21 d. Krikšto tėvais buvo pirmuosius — L. I. Gadmada ir A. J. Unbrazun bei Kazimiera Valnalavienė ir Kazimieras Balsys, antrosios — Ona Elvira Krivas ir Alfredas J. Vaisieta. Jaukios valgės ivyko p. p. Dementavičių namuose dalyvaujant būreliu giminiu ir draugu.

* Diana Joana ir Elena Stonkūtės iškilmingai buvo pakrikštytos vasario 14 d. Banfield parapijos bažnyčioje. Krikštą suteikė kun. V. Leščinskas, Angaco y San Martin klebonas, iš San Juan Provincijos. Krikšto tėvais buvo Leonora ir Juozas Augustauskai ir Adelė bei Klemensas Juškevičiai.

* Vladui Klaiugai, gyv. Llavallo, žmona padovanojo sveiką ir gražią dukterį.

* Regina ir Klemensas Skiriai džiaugiasi susilaukę sūnaus, kuri ruoģiasi pakrikštyti Rikardo vardu. Ju vyresnioji dukterė jau turi tris metus.

* Bonifacas Deveikis vasario 19 d. šventė savo Vardo ir Gimimo dieną. Adelei Karpinskaitėi, p. Zef. Juknevičiui su šeima, p. Kar. Misiūni. Gražios valgės buvo jo tėvu namuose.

* Antanina Žemaitienė ir sūnus Julius buvo apsinuodiję nuo maisto ir abiems teko pasirgti. Sūnus Ligoninėje išgulėjo beveik visą mėnesi, o p. Žemaitienė, nors ir sirgdama, pasilikė namuose prie mažamečio antrojo sūnaus ir gydėsi namuose. Pastaruoju metu jau abu baigia sveikti.

* Antanina Nacienė, gyvenanti Martinez, buvo paguldyta į ligoninę, Caseros 2061, 3 a., Iova 49, Bs. As., ir turėjo sunkią kepenu operaciją. Operacijai gerai pavykus, ligonė pamazū sveiksta.

* Milda Derenčiūtė, apsinuodijusi ledais, smarkiai buvo susirgusi, tik dr. J. Mikelionio skubia pagalba buvo jos sveikata išgelbėta.

* Vargonininkas Antanas Lauđanskas, kuris dirbo San Isidro bažnyčioje, jau tris savaites serga kraujo spaudimu. Paguldytas San Isidro ligoninėje. Jo priežiūra rūpinasi sūnus.

* Norberias Gudėlūnas, 15 metų, lavindamasis žaidimuose Club Infant, smarkiai susilaužė ranką. Po chirurginės operacijos ir sugipsavimo gydosī namuose, tėvu prižiūrimas. Verta pažymėti, kad jo vyresnioji sesutė, kuri dalyvavo filmose kaip artistė, nuo tu pareiģu atsisakė ir dabar studijuoja mediciną.

* Juozas Radzevičius, gyv. Tacuari 2058, Lanús, jau keli mėnesiai serga gyslu reumatizmu. Gydosī namuose ir pamazū sveiksta.

* Jurgis Blondaitis pereitais metais turėjo stipru kraujo spaudimo priepuoli. Iš tos ligos buvo jau pasveikęs, bet šiomis dienomis ta liga vėl pasikartojė, nors ir ne tokioj aštrioj formoj. Gdytoju prižiūrimas, gydosī ir pamazū sveiksta savo namuose.

* Alicija Milianskaitė, vienintelė St. ir P. Millausku dukrelė, buvo sunkiai susižeidusi koją. Jos dėdės dr. J. Mikelionio stropia priežiūra ir rūpesčiu ji jau pasveiko ir neturės jokiu blogu pasėku.

* Marija Žekytė de Castromil smarkiai susižeidė. Jai buvo nulaužtas raktikaulis. Gdytoju prižiūrima ligonė gydosī savo namuose, Val. Alsina.

* Vladas Žekys, vaziuodamas dviračiu, susidūrė su sunkvežimiu ir gana smarkiai susižeidė. Dabar jau baigia sveikti namuose.

* Ignas Juškauskas sunkiai serga ir yra paguldytas Arguerich ligoninėje, 1 a., 3 salė, 1 Iova.

* Kazimierui Balsiui, šv. Cecilijos choro nariui, ir jo žmonai džiaugsmas pavirto dideliu liūdesiu. Neprišigaukus greitos gydymo pagalbos, gimė negyvas sūnus.

* Vasario 7 d. Florencio Varela miestely mirė Juozas Palūšis. Velionis kilęs iš Kvietku, Panemunio vals. Rokiškic apskr. Argentinoj liko tik jo pusbroliis. Palaidotas vasario 8 d. vietos kapinėse.